

Rumantsch è ina lingua naziunala, ma ina lingua parzialmain uffiziala da la Confederaziun, numnadamain en la correspundenza cun persunas da lingua rumantscha. La translaziun d'in decret federal serva a l'infurmaziun, n'ha dentant nagina validitad legala.

Lescha federala davart la protecziun da l'ambient (Lescha davart la protecziun da l'ambient, LPAmb)

dals 7 d'october 1983 (versiun dal 1. da schaner 2024)

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra, sa basond sin l'artitgel 74 alinea 1 da la Constituziun federala^{1,2} suenter avair gi invista da la missiva dal Cussegl federal dals 31 d'october 1979³, concluda:

1. titel   Princips e disposiziuns generalas

1. chapitel   Princips

Art. 1   Intent

¹ Questa lescha ha l'intent da proteger ils umans, ils animals e las plantas, lur cumanzas e lur spazis da viver cunter influenzas nuschaivlas u mulestusas sco er da mantegnair en moda persistenta las basas da viver natiralas, en spezial la diversitad biologica e la fritgaivladad dal terren.⁴

² Influenzas che pudessan daventar nuschaivlas u mulestusas ston vegnir limitadas a temp en il senn da la prevenziun.

Art. 2   Princip dal chaschunader

Tgi che chaschuna mesiras tenor questa lescha, sto surpigliar ils custs respectivs.

Art. 3   Resalva d'autras leschas

¹ Prescripciuns pli rigurasas d'autras leschas federalas restan resalvadas.

AS 1984 1122

¹ SR 101

² Versiun tenor la cifra II 1 da la LF dals 19 da mars 2010, en vigur dapi il 1. d'avust 2010 (AS 2010 3233; BBI 2009 5435).

³ BBI 1979 III 749

⁴ Versiun tenor la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 21 da mars 2003 davart la tecnica genetica, en vigur dapi il 1. da schan. 2004 (AS 2003 4803; BBI 2000 2391).

² Per substanzas radioactivas e per radis ionisants vala la legislaziun davart la protecziun cunter radiaziuns e davart l'energia atomica.⁵

Art. 4 Prescripziuns executivas sin basa d'autras leschas federalas

¹ Las prescripziuns davart influenzas sin l'ambient tras contaminaziuns da l'aria, tras canera, tras vibraziuns e tras radiaziuns, che sa basan sin autras leschas federalas, ston correspunder al princip da la limitaziun da las emissiuns (art. 11), a las limitas d'immissiuns (Art. 13–15), a las limitas d'alarm (art. 19) ed a las valurs da planisaziun (art. 23–25).⁶

² Las prescripziuns davart l'applicaziun da substanzas e d'organissemms che sa basan sin autras leschas federalas ston correspunder als principps davart l'applicaziun da substanzas (art. 26–28) e d'organissemms (art. 29a–29h).⁷

Art. 5 Excepziuns per la defensiun generala

Uschenavant che quai è necessari per la defensiun generala, regla il Cussegl federal las excepziuns da disposiziuns da questa lescha tras in'ordinaziun.

Art. 6⁸

2. chapitel Disposiziuns generalas

Art. 7 Definiziuns

¹ Influenzas èn contaminaziuns da l'aria, canera, vibraziuns, radiaziuns, contaminaziuns da las auas u autras intervenziuns en auas, contaminaziuns e grevezzas dal terren, midadas dal material genetic d'organissemms u midadas da la diversidad biologica che resultan tras la construcziun e tras il manaschi da stabiliments, tras l'applicaziun da substanzas, d'organissemms u da ruments u tras la cultivaziun dal terren.⁹

² Contaminaziuns da l'aria, canera, vibraziuns e radiaziuns vegnan designadas sco emissiuns, cur ch'ellas sortan dals stabiliments, e sco immissiuns al lieu da lur influenza.

⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995, en vigur dapi il 1. da fan. 1997 (AS 1997 1155; BBl 1993 II 1445).

⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995, en vigur dapi il 1. da fan. 1997 (AS 1997 1155; BBl 1993 II 1445).

⁷ Versiun tenor la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 21 da mars 2003 davart la tecnica genetica, en vigur dapi il 1. da schan. 2004 (AS 2003 4803; BBl 2000 2391).

⁸ Aboli tras l'art. 2 cifra 1 dal COF dals 27 da sett. 2013 (Convenziun d'Aarhus), cun effect dapi il 1. da zer. 2014 (AS 2014 1021; BBl 2012 4323).

⁹ Versiun tenor la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 21 da mars 2003 davart la tecnica genetica, en vigur dapi il 1. da schan. 2004 (AS 2003 4803; BBl 2000 2391).

³ Contaminaziuns da l'aria èn midadas dal stadi natiral da l'aria, en spezial tras fim, fulin, pulvra, gas, erosols, vapurs, savurs u chalur persa.¹⁰

⁴ Infrasons ed ultrasons han il medem status sco la canera.

^{4bis} Contaminaziuns e grevezzas dal terren èn midadas fisicalas, chemicas e biologicas dal stadi natiral dal terren. Sco terren vala mo la stresa da terra natirala il pli sisum, en la quala pon crescer plantas.¹¹

⁵ Substanzas èn elements chemics natirals u elements chemics generads tras ina procedura da produczziun sco er las cumbinaziuns da tals elements. Il medem status sco questas substanzas han preparaziuns (cumposiziuns, maschaidas, soluziuns) ed objects che cuntengnan talas substanzas.¹²

^{5bis} Organissem èn unitads biologicas cellularas e betg cellularas ch'èn ablas da sa multiplitgar u da transmitter material genetic. Il medem status sco quests organissem han maschaidas ed objects che cuntengnan talas unitads.¹³

^{5ter} Organissem modifitgads geneticamain èn organissem, dals quals il material genetic è vegni modifitgà uschia, sco quai ch'i na resultass mai sut cundiziuns natiralas tras cruschadas u tras recumbinaziuns natiralas.¹⁴

^{5quater} Organissem patogens èn organissem che pon chaschunar malsognas.¹⁵

⁶ Ruments èn chaussas moviblas che vegnan bittadas davent dal possessur u che ston vegnir dismessas en l'interess public.¹⁶

^{6bis} La dismessa dals ruments cumpiglia lur recicladi u lur deposit sco er ils stgalims preliminar da la rimnada, dal transport, dal deposit temporar e dal tractament. Sco tractament vala mintga midada fisicala, chemicas u biologica dals ruments.¹⁷

^{6ter} Sco applicaziun vala mintga activitad en connex cun substanzas, cun organissem u cun ruments, en spezial la produczziun, l'import, l'export, il metter en circulaziun, l'utilisaziun, il deposit, il transport u la dismessa.¹⁸

¹⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995, en vigur dapi il 1. da fan. 1997 (AS 1997 1155; BBl 1993 II 1445).

¹¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995, en vigur dapi il 1. da fan. 1997 (AS 1997 1155; BBl 1993 II 1445).

¹² Versiun tenor la cifra II 2 da l'aggiunta da la LF dals 15 da dec. 2000 davart las substanzas chemicas, en vigur dapi il 1. d'avust 2005 (AS 2004 4763; 2005 2293; BBl 2000 687).

¹³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995, en vigur dapi il 1. da fan. 1997 (AS 1997 1155; BBl 1993 II 1445).

¹⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995, en vigur dapi il 1. da fan. 1997 (AS 1997 1155; BBl 1993 II 1445).

¹⁵ Integrà tras la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 21 da mars 2003 davart la tecnica genetica, en vigur dapi il 1. da schan. 2004 (AS 2003 4803; BBl 2000 2391).

¹⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995, en vigur dapi il 1. da fan. 1997 (AS 1997 1155; BBl 1993 II 1445).

¹⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995, en vigur dapi il 1. da fan. 1997 (AS 1997 1155; BBl 1993 II 1445).

¹⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995 (AS 1997 1155; BBl 1993 II 1445). Versiun tenor la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 21 da mars 2003 davart la tecnica genetica, en vigur dapi il 1. da schan. 2004 (AS 2003 4803; BBl 2000 2391).

⁷ Stabiliments èn edifizis, vias da comunicaziun, autras installaziuns fixas sco er midadas dal terren. Il medem status sco stabiliments han apparats, maschinas, vehichels, bastiments ed eromobils.

⁸ Infurmaziuns davart l'ambient èn infurmaziuns en il sector da questa lescha ed en il sector da la legislaziun davart la protecziun da la natira e da la patria, davart la protecziun da la cuntrada, davart la protecziun da las auas, davart la protecziun cunter privels da la natira, davart la conservaziun dal gaud, davart la chatscha, davart la pestga, davart la tecnica genetica sco er davart la protecziun dal clima.¹⁹

⁹ Carburants e combustibels biogens èn carburants e combustibels liquids u da gas che vegnan producids or da biomassa u or d'autras funtaunas d'energia regenerablas.²⁰

Art. 8 Giudicament da las influenzas

Las influenzas vegnan giuditgadas individualmain, globalmain ed areguard lur effects cuminaivels.

Art. 9²¹

Art. 10 Protecziun cunter catastofas

¹ Tgi che maina u vul manar stabiliments che pon donnegiar grevaimain l'uman u ses ambient natiral en cas d'eveniments extraordinaris, prenda las mesiras necessarias per proteger la populaziun e l'ambient.²² En spezial èsi necessari da tscherner lieus adattads, d'observar las distanzas da segirezza necessarias, da prender mesiras da segirezza tecnicas sco er da garantir la surveglianza dal manaschi e l'organisaziun d'alarm.

² Ils chantuns coordineschan ils servetschs da protecziun cunter catastofas e designeschan in post d'annunzia.

³ Il possessur dal stabiliment annunzia immediatamain eveniments extraordinaris al post d'annunzia.²³

⁴ Tras in'ordinaziun po il Cussegl federal scumandar tschertas proceduras da producziun u tschertas furmas da deposit, sche la populaziun e l'ambient natiral na pon betg vegnir protegids suffizientamain en outra moda.

¹⁹ Integrà tras l'art. 2 cifra 1 dal COF dals 27 da sett. 2013 (Convenziun d'Aarhus), en vigur dapi il 1. da zer. 2014 (AS **2014** 1021; BBl **2012** 4323).

²⁰ Integrà tras l'aggiunta da la LF dals 21 da mars 2014 (AS **2016** 2661; BBl **2013** 5737, 5783). Versiun tenor la cifra I 3 da la LF dals 20 da dec. 2019 davart la prolungaziun da la limitaziun temporara da las facilitaziuns fiscalas per gas natiral, per gas liquid e per carburants biogens e davart la midada da la Lescha federala davart la reducziun da las emissiuns da CO₂, en vigur dal 1. da fan. 2020 fin ils 31 da dec. 2023, prolungà fin ils 31 da dec. 2024 (AS **2020** 1269; **2022** 262; BBl **2019** 5679, 5813; **2021** 2252, 2254).

²¹ Aboli tras la cifra I da la LF dals 20 da dec. 2006, cun effect dapi il 1. da fan. 2007 (AS **2007** 2701; BBl **2005** 5351, 5391).

²² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995, en vigur dapi il 1. da fan. 1997 (AS **1997** 1155; BBl **1993** II 1445).

²³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995, en vigur dapi il 1. da fan. 1997 (AS **1997** 1155; BBl **1993** II 1445).

3. chapitel²⁴ Examinaziun ecologica

Art. 10a Examinaziun ecologica

¹ Avant ch'ina autoritad decida davart la planisaziun, davart la construcziun u davart la midada da stabiliments, examinescha ella uschè baud sco pussaivel la cumpatibilitad ecologica.

² A l'examinaziun ecologica èn suttamess stabiliments che pon contaminar considerablmain secturs da l'ambient, uschia che l'observaziun da las prescripziuns davart la protecziun da l'ambient po previsiblmain vegnir garantida mo tras mesiras specificas per il project u per il lieu.

³ Il Cussegl federal designescha ils tips da stabiliments ch'èn suttamess a l'examinaziun ecologica; el po fixar valurs da sava, a partir da las qualas l'examinaziun sto vegnir fatga. El examinescha periodicamain ils tips da stabiliments e las valurs da sava ed als adatta en cas da basegn.

Art. 10b Rapport davart la cumpatibilitad ecologica

¹ Tgi che vul planisar, construir u midar in stabiliment ch'è suttamess a l'examinaziun ecologica, sto inoltrar a l'autoritad cumpetenta in rapport davart la cumpatibilitad ecologica. Quest rapport è la basa da l'examinaziun ecologica.

² Il rapport cuntogna tut las indicaziuns ch'èn necessarias per examinar il project tenor las prescripziuns davart la protecziun da l'ambient. El vegn redigì tenor las directivas dals posts spezialisads per dumondas da l'ambient e cuntogna ils suandants puncts:

- a. il stadi da partenza;
- b.²⁵ il project, inclusiv las mesiras previsas per la protecziun da l'ambient ed en cas da catastrofa, sco er ina survista da las alternativs las pli impurtantas ch'èn eventualmain vegnidas examinadas dal petent;
- c. la contaminaziun u la grevezza che resta previsiblmain per l'ambient.

³ Per preparar il rapport vegn fatga in'examinaziun preliminar. Sche las influenzas sin l'ambient e las mesiras per la protecziun da l'ambient vegnan eruidas definitivamain en il rom da l'examinaziun preliminar, valan ils resultats da questa examinaziun sco rapport.

⁴ L'autoritad cumpetenta po pretender infurmaziuns u scleriments complementars. Ella po laschar far expertisas; a las parts interessadas dat ella dentant l'emprim l'occaziun da prender posiziun.

²⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 20 da dec. 2006, en vigur dapi il 1. da fan. 2007 (AS 2007 2701; BBI 2005 5351, 5391).

²⁵ Versiun tenor l'art. 2 cifra 1 dal COF dals 27 da sett. 2013 (Convenziun d'Aarhus), en vigur dapi il 1. da zer. 2014 (AS 2014 1021; BBI 2012 4323).

Art. 10c Giudicament dal rapport

¹ Ils posts spezialisads per la protecziun da l'ambient giuditgeschan l'examinaziun preliminar ed il rapport e proponan las mesiras necessarias a l'autoritat ch'è cumpetenta per la decisiun. Il Cussegl federal decretescha prescripziuns davart ils termins per il giudicament.

² Per giuditgar raffinarias, fabricas d'aluminium, ovras electricas termicas u grondas turs da sfradentar consultescha l'autoritat cumpetenta l'Uffizi federal d'ambient (uffizi federal). Il Cussegl federal po extender l'obligaziun da consultaziun sin auters stabiliments.

Art. 10d Publicitad dal rapport

¹ Dal rapport e dals resultats da l'examinaziun ecologica po mintgin prender invista, nun che interess privats u publics predominants pretendian da mantegnair il secret.

² Il secret da fabricaziun e da fatschenta resta en mintga cas garanti.

4. chapitel²⁶ Infurmaziuns davart l'ambient**Art. 10e** Infurmaziun e cussegliaziun davart l'ambient

¹ Las autoritads infurmeschan la publicitad en moda adequata davart la protecziun da l'ambient e davart il stadi da la contaminaziun e la grevezza da l'ambient; en spezial:

- a. publitgeschan ellas las retschertgas davart la contaminaziun u la grevezza da l'ambient e davart il success da las mesiras prendidas sin basa da questa lescha (art. 44);
- b. pon ellas – suenter avair consultà las parts pertutgadas – publitgar il suandant, sche quai è d'in interess general:
  1. ils resultats da la valitaziun da la confurmitad da stabiliments producids en seria (art. 40),
  2. ils resultats da la controlla da stabiliments,
  3. las infurmaziuns tenor l'artitgel 46.

² Resalvads restan interess privats e publics predominants da mantegnair il secret; il secret da fabricaziun e da fatschenta resta en mintga cas garanti.

³ Ils posts spezialisads per la protecziun da l'ambient cusseglian autoritads e personas privatas. Els infurmeschan la populaziun davart in cumportament che respecta l'ambient e recumondan mesiras per reducir la contaminaziun u la grevezza da l'ambient.

⁴ Las infurmaziuns davart l'ambient ston sche pussaivel vegnir messas a disposiziun sco unitads da datas digitalas avertas.

²⁶ Integrà tras l'art. 2 cifra 1 dal COF dals 27 da sett. 2013 (Convenziun d'Aarhus), en vigur dapi il 1. da zer. 2014 (AS 2014 1021; BBl 2012 4323).

Art. 10f   Rapports davart l'ambient

Il Cussegl federal giuditgescha almain mintga 4 onns il stadi da l'ambient en Svizra e suttamenta a l'Assamblea federala in rapport davart ils resultats.

Art. 10g   Princip da trasparenza per las infurmaziuns davart l'ambient

¹ Mintga persuna ha il dretg da prender invista d'infurmaziuns davart l'ambient ch'èn cuntegnidas en documents uffizials sco er d'infurmaziuns concernent l'ambient en il sector da las prescripziuns d'energia e da survegnir da las autoritads infurmaziuns davart il cuntegn da quests documents.

² Per las autoritads federalas sa drizza quest dretg tenor la Lescha da trasparenza dals 17 da december 2004²⁷ (LTrans). L'artitgel 23 LTrans è applitgabel mo per documents che cuntengnan infurmaziuns tenor l'alineia 1 en il sector d'ovras nuclearas.

³ Il dretg da prender invista vala er per corporaziuns da dretg public e per personas privatas ch'èn vegnidas incaricadas cun incumbensas executivas, er sch'ellas n'han betg la cumpetenza da decretar disposiziuns en il senn da l'artitgel 5 da la Lescha federala dals 20 da december 1968²⁸ davart la procedura administrativa. En quests cas decretescha l'autoridad executiva cumpetenta disposiziuns tenor l'artitgel 15 LTrans.

⁴ Per autoritads chantunalas sa drizza quest dretg tenor la legislaziun chantunala. Uschenavant ch'ils chantuns n'han betg anc decretà disposiziuns davart l'access a documents, applitgeschan els las disposiziuns da questa lescha e da la LTrans tenor il senn.

2. titel   Limitaziun da la contaminaziun da l'ambient**1. chapitel   Contaminaziuns da l'aria, canera, vibraziuns e radiaziuns****1. secziun   Emissiuns****Art. 11**   Princip

¹ Contaminaziuns da l'aria, canera, vibraziuns e radiaziuns vegnan limitadas tras mesiras a la funtauna (limitaziun d'emissius).

² Independentamain da la contaminaziun da l'ambient existenta ston emissius vegnir limitadas tras mesiras preventivas uschè lunsch ch'il stadi da la tecnica e las cundiziuns dal manaschi permettan quai ed uschenavant che quai è economicamain supportabel.

³ Las emissius vegnan limitadas pli rigurusamain, sch'igl è cumprovà u sto vegnir spetgà che las influenzas – resguardond la contaminaziun da l'ambient existenta – daventan nuschaivlas u mulestusas.

²⁷ SR 152.3

²⁸ SR 172.021

Art. 12 Limitaziuns d'emissiuns

¹ Emissiuns vegnan limitadas cun decretar:

- a. limitas d'emissiuns;
- b. prescripziuns da construcziun e d'equipament;
- c. prescripziuns da traffic u da manaschi;
- d. prescripziuns concernent l'isolaziun termica d'edifizis;
- e. prescripziuns concernent combustibels e carburants.

² Las limitaziuns vegn prescrites tras ordinaziuns u, sche quellas na prevesan nagut, tras disposiziuns che sa basan directamain sin questa lescha.

2. secziun Immissiuns**Art. 13** Limitas d'immissiuns

¹ Per giuditgar las influenzas nuschaivlas u mulestusas fixescha il Cussegl federal limitas d'immissiuns tras in'ordinaziun.

² En quest connex resguarda el er ils effects da las immissiuns sin gruppas da personas cun ina sensibilitad pli gronda, sco uffants, personas malsaunas, personas attempadas e dunnas en speranza.

Art. 14 Limitas d'immissiuns per contaminaziuns da l'aria

Las limitas d'immissiuns per contaminaziuns da l'aria ston vegnir fixadas uschia che – tenor il stadi da la scienza u da l'experientscha – immissiuns sut questas limitas:

- a. na pericliteschan betg umans, animals e plantas, lur cuminanze da vita e lur spazis da viver;
- b. na disturban betg en moda relevanta la populaziun en ses bainstar;
- c. na fan betg donn ad edifizis;
- d. na pregiuditgeschan betg la fritgaivladad dal terren, la vegetaziun e las auas.

Art. 15 Limitas d'immissiuns per canera e per vibraziuns

Las limitas d'immissiuns per canera e per vibraziuns ston vegnir fixadas uschia che – tenor il stadi da la scienza u da l'experientscha – immissiuns sut questas limitas na disturban betg en moda relevanta la populaziun en ses bainstar.

3. secziun Sanaziuns

Art. 16 Obligaziun da sanaziun

¹ Stabiliments che na correspundan betg a las prescripziuns da questa lescha u a las prescripziuns davart l'ambient d'autras leschas federalas ston vegnir sanads.

² Il Cussegl federal decretescha prescripziuns davart ils stabiliments, davart la dimensiun da las mesiras che ston vegnir prendidas, davart ils termins e davart la procedura.

³ Avant che ordinar mesiras da sanaziun considerablas, dumonda l'autorità il possessor dal stabiliment da preschentar propostas da sanaziun.

⁴ En cas urgents ordineschan las autoritads la sanaziun sco mesira preventiva. En il menter cas pon ellas ordinar ch'in stabiliment vegnia serrà.

Art. 17 Facilitaziuns en il cas singul

¹ Sch'ina sanaziun tenor l'artitgel 16 alinea 2 fiss sproporziunada en il cas singul, concedan las autoritads facilitaziuns.

² Las limitas d'immissiuns per contaminaziuns da l'aria sco er la limita d'alarm per immissiuns da canera na dastgan però betg vegnir surpassadas.²⁹

Art. 18 Modificaziun ed engrondiment da stabiliments che ston vegnir sanads

¹ In stabiliment che sto vegnir sanà dastgà vegnir modifitgà u engrondì mo, sch'el vegn sanà a medem temp.

² Facilitaziuns tenor l'artitgel 17 pon vegnir restrenschidas u annulladas.

4. secziun Prescripziuns supplementaras per la protecziun cunter canera e cunter vibraziuns

Art. 19 Limitas d'alarm

Per giuditgar l'urgenza da sanaziuns (art. 16 al. 2 ed art. 20) po il Cussegl federal fixar per immissiuns da canera limitas d'alarm che sa chattan sur las limitas d'immissiuns (art. 15).

²⁹ Versiun tenor la cifra I 10 da la LF dals 17 da mars 2017 davart il program da stabilisaziun 2017–2019, en vigur dapi il 1. da schan. 2018 (AS 2017 5205; BB1 2016 4691).

Art. 20 Protecziun d'edifizis existents cunter la canera

¹ Sche las immissiuns da canera sin edifizis ch'existan en ils conturns da vias existentas, d'eroports e da stabiliments da viafier existents u d'auters stabiliments fixes publics u concessiunads na sa laschan betg sbassar sut la limita d'alarm cun mesiras a la funtauna, vegnan ils proprietaris dals edifizis pertutgads obligads da proveder locals, che servan a dimoras pli lungas da persunas, cun fanestras isoladas cunter la canera u da proteger tals cun mesiras architectonicas sumegliantas.

² Ils proprietaris dals stabiliments fixes che produceschan la canera portan ils custs da las mesiras da protecziun cunter la canera necessarias, nun ch'els cumprovian ch'il mument da l'inoltraziun da la dumonda da construcziun da l'edifizis pertutgà:

- a. las limitas d'immissiuns èn gia vegnidas surpassadas; u
- b. ils projects dals stabiliments eran gia exponids publicamain.

Art. 21 Protecziun d'edifizis novs cunter la canera

¹ Tgi che vul construir in edifizis che duai servir ad ina dimora pli lunga da persunas, sto prevair ina protecziun architectonica adequata cunter la canera externa ed interna sco er cunter vibraziuns.

² Il Cussegl federal fixescha la protecziun minimala tras in'ordinaziun.

Art. 22 Permissiuns da construcziun en regiuns engrevgiadas cun canera

¹ Permissiuns da construcziun per edifizis novs che servan ad ina dimora pli lunga da persunas vegnan concedidas cun resalva da l'alinea 2 mo, sche las limitas d'immissiuns na vegnan betg surpassadas.

² Sche las limitas d'immissiuns èn surpassadas, vegnan concedidas permissiuns da construcziun per edifizis novs che servan ad ina dimora pli lunga da persunas mo, sch'ils locals èn ordinads en moda adattada e sch'i èn vegnidas prendidas las mesiras supplementaras da protecziun cunter la canera ch'èn eventualmain necessarias.³⁰

Art. 23 Valurs da planisaziun

Per la planisaziun da novas zonas da construcziun e per la protecziun cunter novs stabiliments fixes che produceschan canera fixescha il Cussegl federal valurs da planisaziun per la canera. Questas valurs da planisaziun èn pli bassas che las limitas d'immissiuns.

³⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995, en vigur dapi il 1. da fan. 1997 (AS 1997 1155; BBl 1993 II 1445).

Art. 24 Pretensiuns a zonas da construcziun

¹ Novas zonas da construcziun per edifizis d'abitar u per auters edifizis che servan ad ina dimora pli lunga da persunas dastgan vegnir previsas mo en regiuns, nua che las immissiuns da canera na surpassan betg las valurs da planisaziun u nua che questas valurs pon vegnir observadas tras mesiras da planisaziun, da concepziun u da construcziun. La midada da zona da zonas da construcziun na vala betg sco determinaziun da novas zonas da construcziun.³¹

² Las zonas da construcziun ch'existan, ma che n'èn anc betg rendidas accessiblas per edifizis d'abitar u per auters edifizis che servan ad ina dimora pli lunga da persunas, ed en las qualas las valurs da planisaziun vegnan surpassadas, ston vegnir attribuidas ad ina moda d'utilisaziun main sensibla a canera, nun che las valurs da planisaziun possian vegnir observadas en la gronda part da questas zonas cun mesiras da planisaziun, da concepziun u da construcziun.

Art. 25 Construcziun da stabiliments fixes

¹ Stabiliments fixes dastgan vegnir construids mo, sche las immissiuns da canera producidas da quests stabiliments na surpassan betg las valurs da planisaziun en ils conturns; l'autoritàd da permissiun po pretender ina prognosa da canera.

² Sch'il stabiliment è d'in interess public predominant, en spezial er d'in interess per la planisaziun dal territori, e sche l'observaziun da las valurs da planisaziun chaschunass ina grevezza sproporziunada per il project, pon vegnir concedidas facilitaziuns.³² En tals cas na dastgan – cun resalva da l'alinea 3 – las limitas d'immissiuns però betg vegnir surpassadas.

³ Sche las limitas d'immissiuns na pon betg vegnir observadas cun mesiras a la funtauna tar la construcziun da vias, d'eroports e da stabiliments da viafier u d'auters stabiliments fixes publics u concessiunads, ston ils edifizis pertutgads da la canera vegnir protegids cun fanestras isoladas cunter canera u cun mesiras architectonicas sumegliantas, e quai sin custs dal proprietari dal stabiliment.

2. chapitel Substanzas privlusas per l'ambient**Art. 26** Autocontrolla

¹ Substanzas na dastgan betg vegnir messas en circulaziun per utilisaziuns, tar las qualas ellas, lur derivats u lur ruments pon periclitar l'ambient u indirectamain l'uman, er sch'ellas vegnan applitgadas tenor las prescripziuns.³³

² Il producent u l'importader fa in'autocontrolla per quest intent.

³¹ Integrà la frasa tras la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995, en vigur dapi il 1. da fan. 1997 (AS 1997 1155; BBl 1993 II 1445).

³² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995, en vigur dapi il 1. da fan. 1997 (AS 1997 1155; BBl 1993 II 1445).

³³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995, en vigur dapi il 1. da fan. 1997 (AS 1997 1155; BBl 1993 II 1445).

³ Il Cussegl federal decretescha prescripziuns davart il gener, davart la dimensiun e davart la verificaziun da l'autocontrolla.³⁴

Art. 27³⁵ Infurmaziun dals cumpraders

¹ Tgi che metta en circulaziun substanzas, sto:

- a. infurmar il cumprader davart las caracteristicas che pon avair ina influenza per l'ambient;
- b. instruir il cumprader uschia, che l'ambient u indirectamain l'uman na po betg vegnir periclità, sche las substanzas vegnan applitgadas tenor las prescripziuns.

² Il Cussegl federal decretescha prescripziuns davart il gener, davart il cuntegn e davart la dimensiun da l'infurmaziun dals cumpraders.³⁶

Art. 28³⁷ Applicaziun che prenda resguard da l'ambient

¹ Substanzas dastgan vegnir applitgadas mo uschia, ch'ellas, lur derivats u lur ruments na pon betg periclitlar l'ambient u indirectamain l'uman.

² Las instrucziuns dals producents u dals importaders ston vegnir observadas.

Art. 29 Prescripziuns dal Cussegl federal

¹ Per substanzas che pon periclitlar l'ambient u indirectamain l'uman pervia da lur caracteristicas, pervia da lur tip d'utilisaziun u pervia da lur quantitad da diever po il Cussegl federal decretar prescripziuns.

² Questas prescripziuns pertutgan en spezial:

- a. substanzas che arrivon tenor lur destinaziun en l'ambient, sco substanzas per cumbatter zerclim e parasits, inclusiv meds per proteger provisius ed il lain, sco er ladim, regulaturs da creschientscha, sal da sterner e gas propulsivs;
- b. substanzas, las qualas u lur derivats pon s'accumular en l'ambient, sco composiziuns organicas da clor e metals grevs.

³⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995, en vigor dapi il 1. da fan. 1997 (AS 1997 1155; BB1 1993 II 1445).

³⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995, en vigor dapi il 1. da fan. 1997 (AS 1997 1155; BB1 1993 II 1445).

³⁶ Versiun tenor la cifra II 2 da l'agiunta da la LF dals 15 da dec. 2000 davart las substanzas chemicas, en vigor dapi il 1. d'avust 2005 (AS 2004 4763; 2005 2293 art. 1; BB1 2000 687).

³⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995, en vigor dapi il 1. da fan. 1997 (AS 1997 1155; BB1 1993 II 1445).

3. chapitel³⁸ Applicaziun d'organissem

Art. 29a Princip

¹ Organissem dastgan vegnir applitgads mo uschia, ch'els, lur products metabolicos u lur ruments:

- a. na pon betg periclitlar l'ambient u l'uman;
- b. na pregiuditgeschan betg la multifariadad biologica e sia utilisaziun persistenta.

² Per l'applicaziun d'organissem modifitgads geneticamain vala la Lescha dals 21 da mars 2003³⁹ davart la tecnica genetica.

³ Prescripziun en autras leschas federalas che han l'intent da proteger la sanadad da l'uman cunter periclitaziun directas tras organissem restan resalvadas.

Art. 29b Activitads en sistem serrads

¹ Tgi che applitgescha organissem patogens ch'el na dastga ni emetter en l'ambient per experiment (art. 29c) ni metter en circulaziun per utilisaziun en l'ambient (art. 29d), sto prender tut las mesiras ch'èn necessarias per isolar quests organissem, en spezial perquai ch'ils organissem èn privlus per l'ambient e per l'uman.

² Il Cussegl federal introducescha in'obligaziun d'annunzia u da permissiun per applitgar organissem patogens.

³ Per tscherts organissem patogens e per tschertas activitads po el prevair simplifitgaziun da l'obligaziun d'annunzia u da permissiun ubain excepziun da tala, sch'ina violaziun dals princip da l'artitgel 29a è esclusa tenor il stadi da la scienza u tenor l'experientscha.

Art. 29c Emissiun en l'ambient per experiment

¹ Tgi che vul emetter en l'ambient – per experiment – organissem patogens che na dastgan betg vegnir mess en circulaziun per in'utilisaziun en l'ambient (art. 29d), dovra ina permissiun da la Confederaziun.

² Il Cussegl federal regla las pretensiun e la procedura. El regla en spezial:

- a. la consultaziun da spezialists;
- b. la garanzia finanziaia da las mesiras, cun las qualas eventualas influenzas nuschaiavlvas u mulestusas pon vegnir constatadas, cumbattidas u eliminadas;
- c. l'infurmaziun da la publicitad.

³⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995 (AS 1997 1155; BBl 1993 II 1445). Versiun tenor la cifra 4 da l'agiunta da la LF dals 21 da mars 2003 davart la tecnica genetica, en vigur dapi il 1. da schan. 2004 (AS 2003 4803; BBl 2000 2391).

³⁹ SR 814.91

³ Per tsherts organissemms patogens po el prevair simplificaziuns da l'obligaziun da permissiun ubain excepziuns da tala, sch'ina violaziun dals princips da l'artitgel 29a è esclusa tenor il stadi da la scienza u tenor l'experientscha.

Art. 29d Metter en circulaziun

¹ Organissemms na dastgan betg vegnir mess en circulaziun per utilisaziuns, tar las qualas ils princips da l'artitgel 29a vegnan violads, sch'els vegnan applitgads conform a las prescripziuns.

² Il producent u l'importader fa in'autocontrolla per quest intent. Il Cussegl federal decretescha prescripziuns davart il gener, davart la dimensiun e davart la verificaziun da l'autocontrolla.

³ Organissemms patogens dastgan vegnir mess en circulaziun mo cun ina permissiun da la Confederaziun, sch'els vegnan utilisads en l'ambient.

⁴ Il Cussegl federal determinescha las pretensiuns e la procedura e regla l'infurmaziun da la publicitad. Per tsherts organissemms patogens po el prevair simplificaziuns da l'obligaziun da permissiun ubain excepziuns da tala, sch'ina violaziun dals princips da l'artitgel 29a è esclusa tenor il stadi da la scienza u tenor l'experientscha.

Art. 29d^{bis} 40 Procedura da protesta

¹ Dumondas da permissiuns tenor ils artitgels 29c alinea 1, 29d alinea 3 e 29f alinea 2 litera b vegnan publicitgadas da l'autorità da permissiun en il Fegl uffizial federal ed exponidas publicamain durant 30 dis.

² Tgi ch'è partida tenor las prescripziuns da la Lescha federala dals 20 da december 1968⁴¹ davart la procedura administrativa, po far protesta tar l'autorità da permissiun durant il termin d'exposiziun. Tgi che na fa betg protesta, è exclus da l'ulteriura procedura.

Art. 29e Infurmaziun dals cumpraders

¹ Tgi che metta en circulaziun organissemms sto:

- a. infurmar il cumprader davart lur characteristics ch'èn impurtantas per applitgar ils princips da l'artitgel 29a;
- b. instruir il cumprader uschia, ch'ils princips da l'artitgel 29a na vegnan betg violads, sch'ils organissemms vegnan applitgads conform a l'intent.

² Las instrucziuns dals producents e dals importaders ston vegnir observadas.

⁴⁰ Integrà tras la cifra II 1 da la LF dals 19 da mars 2010, en vigur dapi il 1. d'avust 2010 (AS 2010 3233; BBl 2009 5435).

⁴¹ SR 172.021

Art. 29f Ulteriuras prescripziuns dal Cussegl federal

¹ Il Cussegl federal decretescha ulteriuras prescripziuns davart l'applicaziun d'organismes, da lur products metabolics e da lur ruments, sch'ils princips da l'artitgel 29a pon vegnir violads pervia da lur characteristics, pervia da lur tip d'utilisaziun u pervia da lur quantidad da diever.

² En spezial po el:

- a. reglar il transport, sco er l'import, l'export ed il transit dals organismes;
- b. suttametter tscherts organismes a l'obligaziun da permissiun, limitar u scumandar l'applicaziun da tscherts organismes;
- c. prescriber mesiras per cumbatter cunter tscherts organismes u per prevegnir a lur cumparsa;
- d. prescriber mesiras per evitar la pregiudicaziun da la diversitad biologica e da sia utilisaziun persistenta;
- e. prescriber analisas da lunga durada per l'applicaziun da tscherts organismes;
- f. prevar audiziuns publicas en connex cun proceduras da permissiun.

Art. 29g Cumissiuns consultativas

La Cumissiun federala spezialisada per la segirezza biologica e la Cumissiun federala d'etica per la biotecnologia en il sector betg uman (art. 22 e 23 da la Lescha dals 21 da mars 2003⁴² davart la tecnica genetica) cusseglian il Cussegl federal en connex cun il decret da prescripziuns ed en connex cun l'execuziun da las disposiziuns davart organismes.

Art. 29h⁴³**4. chapitel**⁴⁴ **Ruments****1. secziun** **Evitaziun e dismessa da ruments****Art. 30** Princips

¹ La producziun da ruments duai vegnir evitada uschenavant che quai è pussaivel.

² Ruments ston vegnir reciclads uschenavant che quai è pussaivel.

³ Ruments ston vegnir dismiss en moda ecologica ed, uschenavant che quai è pussaivel e raschunaivel, en Svizra.

⁴² SR **814.91**

⁴³ Aboli tras l'art. 2 cifra 1 dal COF dals 27 da sett. 2013 (Convenziun d'Aarhus), cun effect dapi il 1. da zer. 2014 (AS **2014** 1021; BBI **2012** 4323).

⁴⁴ Oriundamain: 3. chap. Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995, en vigur dapi il 1. da fan. 1997 (AS **1997** 1155; BBI **1993** II 1445).

Art. 30a Evitaziun

Il Cussegl federal po:

- a. scumandar da metter en circulaziun products ch'èn destinads per in'utilisaziun unica e da curta durada, sche lur niz na giustifitgescha betg la contaminaziun da l'ambient ch'els chaschunan;
- b. scumandar l'utilisaziun da substanzas u d'organissem che engrevgeschan considerablmain la dismessa e che pon periclitlar l'ambient cur ch'els vegnan dismess;
- c. obligar ils producents d'evitar ruments da producziun, sch'i n'èn enconu-schentas naginas proceduras per dismetter quests ruments en moda ecologica.

Art. 30b Rimnada

¹ Per tscherts ruments che s'adattan per il recicladi u che ston vegnir tractads spezialmain po il Cussegl federal prescriber, ch'els vegnian surdads a la dismessa en moda separada.

² El po prescriber a quels che mettan en circulaziun products che s'adattan sco ruments per il recicladi u che ston vegnir tractads spezialmain:

- a. da prender enavos quests products suenter l'utilisaziun;
- b. d'incassar in pegn minimal e da restituir quel tar il return.

³ El po procurar ch'ina cassa da cumpensaziun dal pegn vegnia installada e prescriber en spezial che:

- a. quels che mettan en circulaziun products ch'èn engrevgiads cun in pegn ston consegnar a la cassa ils surplis da l'incassament dal pegn;
- b. ils surplis ston vegnir duvrads per cuvrir las perditas da la restituziun dal pegn e per promover il return da products engrevgiads cun in pegn.

Art. 30c Tractament

¹ Per il deposit ston ils ruments vegnir tractads uschia ch'els cuntengan uschè pauc carbon organic sco pussaivel e ch'els èn uschè pauc solvibels en l'aua sco pussaivel.

² Ruments na dastgan betg vegnir ars ordaifer stabiliments; exceptà da quai è l'arder rument da guaud, da funs e d'iert natiral, sche quai na chaschuna naginas immissiuns excessivas.

³ Per tscherts ruments po il Cussegl federal decretar ulteriuras prescripziuns concernent il tractament.

Art. 30d Recicladi

Il Cussegl federal po:

- a. prescriber che tscherts ruments stoppian vegnir reciclads, sche quai è economicamain supportabel e sche quai contaminescha l'ambient main ferm ch'ina altra dismessa e la producziun da products novs;

- b. restrenscher l'utilisaziun da materialias e da products per tscherts intents, sche quai gida a promover la vendita da products correspundents dal recicladi da rument e sche quai è pussaivel senza perditas da qualidad essenzialas e senza custs supplementars essenzialas.

Art. 30e   Deposit

¹ Ruments dastgan vegnir depositads mo sin deponias.

² Tgi che vul installar u manar ina deponia, dovra ina permissiun dal chantun; la permissiun vegn concedida mo, sch'el cumprova che la deponia saja necessaria. En la permissiun vegnan circumscriuts ils ruments che dastgan vegnir depositads.

Art. 30f   Traffic cun ruments spezialas

¹ Il Cussegl federal decretescha prescripziuns davart il traffic cun ruments, dals quals la dismessa ecologica pretenda mesiras spezialas (ruments spezialas). En quest connex regla el er l'import, l'export ed il transit e resguarda en spezial ils interess da la collavuraziun regiunala transcunfinala sco er la cumpatibilitad ecologica da las pussaivladads da dismessa en Svizra ed a l'exteriur. El po er decretar prescripziuns per interpresas che organischan da la Svizra anora il traffic cun ruments spezialas u ch'èn participadas vi da quel.

² El prescriva en spezial che ruments spezialas:

- a. ston vegnir segnads per la surdada en Svizra sco er per l'import, per l'export e per il transit;
- b. dastgan vegnir surdads en Svizra mo ad interpresas che possedan ina permissiun tenor la litera d;
- c. dastgan vegnir exportads mo cun ina permissiun da l'uffizi federal;
- d. dastgan vegnir prendids en consegna u importads mo d'interpresas che possedan ina permissiun dal chantun.

³ Questas permissiuns vegnan concedidas, sch'ina dismessa ecologica dals ruments è garantida.

⁴ ...⁴⁵

Art. 30g   Traffic cun auters ruments

¹ Il Cussegl federal po decretar prescripziuns tenor l'artitgel 30f alineas 1 e 2 davart il traffic cun auters ruments, sch'ina dismessa ecologica n'è betg garantida.

² ...⁴⁶

⁴⁵ Aboli tras la cifra 1 2 da la LF dals 21 da dec. 2007 davart l'aboliziun e la simplificaziun da proceduras da permissiun, cun effect dapi il 1. da zer. 2008 (AS 2008 2265; BB1 2007 315).

⁴⁶ Aboli tras la cifra 1 2 da la LF dals 21 da dec. 2007 davart l'aboliziun e la simplificaziun da proceduras da permissiun, cun effect dapi il 1. da zer. 2008 (AS 2008 2265; BB1 2007 315).

Art. 30h Stabiliments per dismetter ruments

¹ Il Cussegl federal decretescha prescripziuns tecnicas ed organisatoricas davart stabiliments per dismetter ruments.

² Las autoritads pon limitar la durada da la gestiun da stabiliments per dismetter ruments.

2. secziun**Planisaziun dals ruments ed obligaziun da dismetter ils ruments****Art. 31** Planisaziun dals ruments

¹ Ils chantuns fan ina planisaziun dals ruments. En spezial erueschan els lur basegn da stabiliments per dismetter ruments, eviteschan surcapacitads e fixeschan ils lieus dals stabiliments per dismetter ruments.

² Els communitgeschan lur planisaziun dals ruments a la Confederaziun.

Art. 31a Collavuraziun

¹ Tar la planisaziun dals ruments e tar la dismessa collavuran ils chantuns. Els eviteschan surcapacitads da stabiliments per dismetter ruments.

² Sch'els na chattan nagina cunvegna, suttamettan els propostas da soluziun a la Confederaziun. Sche l'intermediaziun da la Confederaziun na porta nagina enclegientscha, po il Cussegl federal ordinar als chantuns:

- a. da fixar, or da tge territoris che ruments duain vegnir surdads als stabiliments per als tractar, reciclar u depositar (intschess);
- b. da fixar lieus per stabiliments per dismetter ruments;
- c. da metter a disposiziun ad auters chantuns stabiliments adattads per dismetter ruments; sche necessari regla il Cussegl federal la repartiziun dals custs.

Art. 31b Dismessa dals ruments chasans

¹ Ruments chasans, ruments che derivan dal mantegniment da las vias publicas e da las sereneras publicas sco er ruments da possessurs betg eruibels u insolvents, vegnan dismiss dal chantun. Per ruments che ston vegnir reciclads dal possessur u che ston vegnir prendids enavos da terzs sin basa da prescripziuns spezialas da la Confederaziun, sa drizza l'obligaziun da dismessa tenor l'artitgel 31c.

² Per quests ruments fixeschan ils chantuns intschess e procuran per ina gestiun economica dals stabiliments per dismetter ruments.⁴⁷

³ Il possessur sto surdar ils ruments a las rimnadas u als centers da rimnada previs dals chantuns.

⁴⁷ Versiun tenor la cifra II da la LF dals 20 da zer. 1997, en vigur dapi il 1. da nov. 1997 (AS 1997 2243; BBl 1996 IV 1217).

Art. 31c Dismessa dals ulteriurs ruments

¹ Ils ulteriurs ruments ston vegnir dismiss dal possessur. El po incumbensar terzs cun la dismissa.

² Sche necessari faciliteschan ils chantuns la dismissa da quests ruments cun mesiras adattadas. En spezial pon els determinar intsches.

³ Sche la dismissa da quests ruments pretenda en tut la Svizra mo paucs intsches, po il Cussegl federal determinar tals.

3. secziun Finanziaziun da la dismissa**Art. 32** Princip

¹ Il possessur dals ruments porta ils custs da la dismissa; exceptads èn ruments, per ils quals il Cussegl federal regla autramain la surpigliada dals custs.

² Sch'il possessur na po betg vegnir erui u sch'el na po betg ademplir l'obligaziun tenor l'alinea 1, perquai ch'el è insolvent, portan ils chantuns ils custs da la dismissa.

Art. 32^a Finanziaziun da la dismissa da ruments chasans

¹ Ils chantuns procuran ch'ils custs per la dismissa dals ruments chasans – uschenavant ch'els èn responsabels per tala – vegnian adossads als chaschunaders tras taxas u tras outras contribuziuns. Concepind las taxas vegnan resguardads spezialmain:

- a. il gener e la quantidad dal rument che vegn furni;
- b. ils custs per construir, per manar e per mantegnair ils stabiliments per dismetter ruments;
- c. las amortisaziuns ch'èn necessarias per mantegnair la substanza da tals stabiliments;
- d. ils tschains;
- e. il basegn d'investiziun ch'è planisà per las lavurs da mantegniment, per la sanaziun e per la substituziun sco er per las adattaziuns a pretensiuns legalas e per las optimizaziuns dal manaschi.

² Sche taxas che cuvran ils custs e che correspundan al princip dal chaschunader periclitassan l'allontanament ecologic dals ruments chasans, po quel vegnir finanzia en in'otra moda e maniera uschenavant che quai è necessari.

³ Ils possessurs dals stabiliments per dismetter ruments ston far las retenziuns necessarias.

⁴ Las basas per calcular las taxas èn accessiblas publicamain.

⁴⁸ Integrà tras la cifra II da la LF dals 20 da zer. 1997, en vigur dapi il 1. da nov. 1997 (AS 1997 2243; BBl 1996 IV 1217).

Art. 32a^{bis} 49 Taxa da dismessa anticipada

¹ Il Cussegl federal po obligar producents ed importaders, che mettan en circulaziun products che resultan – suenter ch'els èn vegnids duvrads – tar numerus possessurs sco ruments e che ston vegnir tractads spezialmain u ch'èn adattads da vegnir reciclad, da pajar ina taxa da dismessa anticipada ad in'organisaziun privata incumbensada e survegliada da la Confederaziun. Questa taxa vegn duvrada per finanziar la dismessa dals ruments tras persunas privatas u tras corporaziuns da dretg public.

² Sin basa dals custs da dismessa fixescha il Cussegl federal l'import minimal e l'import maximal da la taxa. En quest connex determinescha il Departament federal per ambient, traffic, energia e comunicaziun⁵⁰ l'atezza da la taxa.

³ Il Cussegl federal regla l'incassament e l'utilisaziun da la taxa. El po prescriber en spezial che quels che mettan en circulaziun products infurmeschan il consument en moda adattada davart l'atezza da la taxa.

Art. 32b Garanzia en cas da deponias

¹ Tgi che maina u vul manar ina deponia, sto garantir cun agid da retenziuns, d'ina assicuranza u en outra furma ch'ils custs per la terminaziun, per il manaschi posteriur e per la sanaziun sajan cuvrids.

² Sch'il possessur da la deponia surpiglia sez la garanzia, sto el annunziar a l'autorità mintga onn l'atezza da tala.

³ Sch'in terz surpiglia la garanzia, sto el annunziar a l'autorità l'existenza, l'interrupziun e la terminaziun da la garanzia. Il Cussegl federal po prevair che la garanzia vegnia interrutta u terminada pir 60 dis suenter che l'annunzia è vegnida inoltrada.

⁴ Il Cussegl federal po decretar prescripziuns davart la garanzia. En spezial po el:

- a. fixar sia dimensiun e sia durada u surlaschar quai a l'autorità en il cas singul;
- b. prevair ch'il territori da deponias vegnia transferì en proprietad dal chantun, cur ch'ellas vegnan serradas, e decretar prescripziuns davart in'eventuala indemnisiun.

Art. 32b^{bis} 51 Finanziaziun en cas da material da stgavament da lieus contaminads

¹ Sch'in possessur d'in bain immobigliar allontanescha d'in lieu contaminà material che na sto betg vegnir dismiss pervia d'ina sanaziun tenor l'artitel 32c, po el prender dals chaschunaders da la contaminaziun e dals anteriurs possessurs dal lieu per regla dus terzs dals custs supplementars per l'analisa e per la dismessa dal material, sche:

⁴⁹ Oriundamain: art. 32a.

⁵⁰ La designaziun da l'unitad administrativa è vegnida adattada applitgond l'art. 16 al. 3 da l'O dals 17 da nov. 2004 davart las publicaziuns uffizialas (AS 2004 4937). Questa adattaziun è vegnida fatga en tut il text.

⁵¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 16 da dec. 2005, en vigur dapi il 1. da nov. 2006 (AS 2006 2677; BBl 2003 5008, 5043).

- a. ils chaschunaders n'han prestà nagina indemnizaziun per la contaminaziun u ils anteriurs possessurs n'han concedì nagina reducziun dal pretsch pervia da la contaminaziun, cur ch'els han vendì il bain immobigliar;
- b. l'allontanament dal material è necessari per construir u per midar edifizis; e
- c. il possessur ha acquistà il bain immobigliar tranter il 1. da fanadur 1972 ed il 1. da fanadur 1997.

² La pretensiun po vegnir fatga valair tar la dretgira civila al lieu, nua che l'object sa chatta. Valair vala la procedura civila correspondent.

³ Pretensiuns tenor l'alinea 1 pon vegnir fatgas valair fin maximalmain il 1. da november 2021.

4. secziun⁵² Sanaziun da lieus contaminads

Art. 32c Obligaziun da sanaziun

¹ Ils chantuns procuran che deponias ed auters lieus contaminads cun ruments (lieus contaminads) vegnian sanads, sch'els chaschunan influenzas nuschaivlas u mulestusas u sch'igl exista in privel concret che talas influenzas sa sviluppan. Il Cussegl federal po decretar prescripziuns davart il basegn da sanaziun sco er davart las finamiras e davart l'urgenza da sanaziuns.

² Ils chantuns fan in cataster dals lieus contaminads, il qual è accessibel a la publicitad.

³ Els pon analisar, survegliar e sanar sezs lieus contaminads u incumbensar terzs cun questa incumbensa, sche:

- a. quai è necessari per dustar ina influenza che smanatscha directamain;
- b. il responsabel n'è betg en cas da procurar che las mesiras vegnian realisas; u
- c. il responsabel resta inactiv, malgrà ch'el è vegnì admonì e malgrà ch'in termin è vegnì fixà.

Art. 32d Surpigliada dals custs

¹ Il chaschunader porta ils custs per las mesiras ch'èn necessarias per analisar, survegliar e sanar lieus contaminads.

² Sche plirs chaschunaders èn participads, portan els ils custs en proporziun da lur responsabladad. En emprima lingia porta quel ils custs che ha chaschunà las mesiras tras ses cumportament. Tgi ch'è mo participà sco possessur dal lieu, na porta nagins custs, sch'el na pudeva – agind cun tut la premura – savair nagut da la contaminaziun.

³ La communitad responsabla porta la part dals custs dals chaschunaders che na pon betg vegnir eruids u ch'èn insolvents.

⁵² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 16 da dec. 2005, en vigur dapi il 1. da nov. 2006 (AS 2006 2677; BBI 2003 5008, 5043).

⁴ L'autorità decretescha ina disposiziun davart la repartiziun dals custs, sch'in chaschunader pretenda quai u sche l'autorità realisescha senza las mesiras.

⁵ Sch'ina analisa d'in lieu inscrit en il cataster (art. 32c al. 2) u previs per l'inscripziun mussa ch'el n'è betg contaminà, porta la communitad responsabla ils custs da las mesiras necessarias da l'analisa.

Art. 32bis 53 Garanzia da la cuvrida dals custs

¹ L'autorità po pretender dal chaschunader da garantir che sia part probabla dals custs da l'analisa, da la surveglianza e da la sanaziun saja cuvrida en ina furma adequata, sch'i sto vegnir fatg quint che influenzas nuschaivlas u mulestusas resultian d'in lieu contaminà.

² L'atezza da la garanzia vegn determinada en spezial resguardond la dimensiun sco er il gener e l'intensità da la contaminaziun. Ella vegn adattada, sche quai è giustifitgà sin basa d'in meglier stadi da las enconuschientschas.

³ La vendita u la partiziun d'in bain immobigliar, nua ch'i sa chatta in lieu ch'è registrà en il cataster dals lieus contaminads, dovra ina permissiun da l'autorità. La permissiun vegn concedida:

- a. sch'i na sto betg vegnir fatg quint ch'il lieu chaschunia influenzas nuschaivlas u mulestusas;
- b. sche la cuvrida dals custs per las mesiras, cun las qualas i sto vegnir fatg quint, è garantida; u
- c. sch'igl exista in interess public predominant vi da la vendita u vi d'ina partiziun.

⁴ L'autorità chantunala po laschar remartgar en il register funsil ch'il bain immobigliar pertutgà è inscrit en il cataster.

Art. 32e Taxa per financiar las mesiras

¹ Il Cussegl federal po prescriber:

- a. al possessur d'ina deponia da pajar a la Confederaziun ina taxa sin il deposit da ruments;
- b. a quel ch'exportescha ruments per il deposit da pajar a la Confederaziun ina taxa sin l'export da ruments.

^{1bis} Per deponias, sin las qualas vegnan depositads exclusivamain ruments betg smerdads, po vegnir prescritta ina taxa mo, sche quai è necessari per promover il recicladi da tals ruments.⁵⁴

⁵³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da mars 2013, en vigur dapi il 1. da nov. 2013, al. 3 e 4 en vigur dapi il 1. da fan. 2014 (AS 2013 3241; BBl 2012 9391, 9403).

⁵⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 26 da sett. 2014, en vigur dapi il 1. d'avr. 2015 (AS 2015 865; BBl 2014 3673, 3685).

² Il Cussegl federal fixescha las tariffas da la taxa e resguarda en quest connex ils custs, cun ils quals i sto vegnir fatg quint, sco er il tip da la deponia. La tariffa da la taxa importa maximalmain:

- a. per ruments depositads en Svizra:
  1. en cas da deponias per ruments betg u pauc smerdads: 8 fr./t,
  2. en cas da las ulteriuras deponias: 25 fr./t;
- b. per ruments depositads a l'exteriur:
  1. en cas da deponias sutterranas: 30 fr./t,
  2. en cas d'autras deponias: uschè bler sco ch'ella importass per depositar ils ruments sin ina deponia en Svizra.⁵⁵

^{2bis} El po adattar la tariffa da la taxa tenor l'alinea 2 a l'index naziunal dals pretschs da consum.⁵⁶

³ La Confederaziun dovra il retgav da las taxas mo per indemnisar ils custs da las suandantas mesiras:

- a. far ils catasters dals lieus contaminads, sche lur possessurs han survegni la pussaivladad fin il 1. da november 2007 da prender posiziun davart l'inscripziun en il cataster;
- b. analisar, survegliar e sanar lieus contaminads, sin ils quals n'èn vegnids depositads pli nagins ruments dapi il 1. da favrer 2001, sche:⁵⁷
  1. il chaschunader na po betg vegnir erui u è insolvent, u
  2. i èn vegnids depositads essenzialmain ruments chasans en quest lieu;
- c.⁵⁸ analisar, survegliar e sanar lieus contaminads d'implants da tir che na servan betg en emprima lingia ad in intent commercial, sche:
  1. i n'èn vegnids depositads pli nagins ruments dapi ils 31 da december 2012 en lieus en zonas da protecziun da l'aua sutterrana,
  - 2.⁵⁹ i n'èn vegnids depositads suenter ils 31 da december 2020 en ils ulteriurs lieus pli nagins ruments u mo ils ruments da maximalmain in tir istoric u tir champester per onn, che vegniva realisà gia avant ils 31 da december 2020 regularmain a la medema piazza;

⁵⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 26 da sett. 2014, en vigur dapi il 1. d'avr. 2015 (AS 2015 865; BBl 2014 3673, 3685).

⁵⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 26 da sett. 2014, en vigur dapi il 1. d'avr. 2015 (AS 2015 865; BBl 2014 3673, 3685).

⁵⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 26 da sett. 2014, en vigur dapi il 1. d'avr. 2015 (AS 2015 865; BBl 2014 3673, 3685).

⁵⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da mars 2009 (indemnisaziun per la sanaziun d'implants da tir), en vigur dapi il 1. d'oct. 2009 (AS 2009 4739; BBl 2008 9213, 9223).

⁵⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 27 da sett. 2019, en vigur dapi il 1. da mars 2020 (AS 2020 513; BBl 2019 3257, 3269).

c^{bis.60} prender mesiras da protecziun adequatas sco tschiffaballas per tirs istorics e tirs champesters che han lieu maximalmain ina giada per onn e che vegnivan realisads gia avant ils 31 da december 2020 regularmain a la medema plazza;

d. analizar lieus che sa demussan da betg esser contaminads (art. 32d al. 5).

⁴ Las indemnizaziuns vegnan pajadas mo, sche las mesiras prendidas èn ecologicas ed economicas e correspundan al stadi da la tecnica. Ellas vegnan pajadas als chantuns a norma da la lavur e dals custs ed importan:

a. per indemnizaziuns tenor l'alineia 3 litera a pauschalmain 500 francs per lieu;

b.⁶¹ per indemnizaziuns tenor l'alineia 3 litera b:

1. 40 pertschient dals custs imputabels, sch'i n'èn vegnids depositads pli nagins ruments sin quella deponia dapi il 1. da favrer 1996,
2. 30 pertschient dals custs imputabels, sch'i èn vegnids depositads ruments sin quella deponia er suenter il 1. da favrer 1996, dentant maximalmain fin ils 31 da schaner 2001;

c.⁶² per indemnizaziuns tenor l'alineia 3 litera c:

1. en cas dad implants da tir da 300 m pauschalmain 8000 francs per schiba,
2. en cas dals auters implants da tir 40 pertschient dals custs imputabels;

d.⁶³ per indemnizaziuns tenor l'alineia 3 litera d 40 pertschient dals custs imputabels.⁶⁴

⁵ Il Cussegl federal decretescha prescripziuns davart la procedura da l'incassament da las taxas e da las indemnizaziuns sco er davart ils custs imputabels.

⁶ Per finanziair l'analisa, la surveglianza e la sanaziun da lieus contaminads, po il dretg chantunal prevair atgnas taxas.

5. chapitel⁶⁵ Contaminaziuns e grevezas dal terren

Art. 33 Mesiras cunter contaminaziuns e grevezas dal terren

¹ Per mantegnair la fritgaivladad dal terren a lunga vista vegnan regladas mesiras cunter contaminaziuns chemicas e biologicas dal terren en las prescripziuns executivas tar la Lescha dals 24 da schaner 1991⁶⁶ davart la protecziun da las auas, tar la

⁶⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 27 da sett. 2019, en vigur dapi il 1. da mars 2020 (AS 2020 513; BBl 2019 3257, 3269).

⁶¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 26 da sett. 2014, en vigur dapi il 1. d'avr. 2015 (AS 2015 865; BBl 2014 3673, 3685).

⁶² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 26 da sett. 2014, en vigur dapi il 1. d'avr. 2015 (AS 2015 865; BBl 2014 3673, 3685).

⁶³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 26 da sett. 2014, en vigur dapi il 1. d'avr. 2015 (AS 2015 865; BBl 2014 3673, 3685).

⁶⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da mars 2009 (indemnizaziun per la sanaziun d'implants da tir), en vigur dapi il 1. d'oct. 2009 (AS 2009 4739; BBl 2008 9213, 9223).

⁶⁵ Oriundamain: 4. chap. Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995, en vigur dapi il 1. da fan. 1997 (AS 1997 1155; BBl 1993 II 1445).

⁶⁶ SR 814.20

protecziun cunter catastrofas, tar il mantegniment da l'aria pura, tar l'applicaziun da substanzas e d'organissemms sco er tar ils ruments e tar las taxas directivas.⁶⁷

² Il terren dastga vegnir engrevgià fiscalmain mo uschè ferm che sia fritgaivladad na vegn betg donnegiada duraivlamain; quai na vala betg per l'utilisaziun architectonica dal terren. Il Cussegl federal po decretar prescripziuns u recumandaziuns davart mesiras cunter grevezzas fisicalas dal terren sco l'erosiun u la densificaziun.

Art. 34 Ulteriuras mesiras en cas da terrens contaminads ed engrevgiads

¹ Sche la fritgaivladad dal terren n'è betg pli garantida a lunga vista en tsherts territoris, rendan ils chantuns – en encliegentscha cun la Confederaziun – pli restrictivas las prescripziuns davart las pretensiuns a las sfundradas d'aua persa, davart limitaziuns d'emissiuns tar stabiliments, davart l'utilisaziun da substanzas e d'organissemms u davart las grevezzas fisicalas dal terren en la dimensiun necessaria.

² Sche la contaminaziun e la grevezza dal terren pericliteschan umans, animals u plantas, restrenschan ils chantuns l'utilisaziun dal terren en la dimensiun necessaria.

³ Sch'igl e previs d'utilisar il terren per intents orticulturalas, agriculs u forestals⁶⁸ e sch'ina cultivaziun usitada al lieu n'è betg pussaivla senza periclitar umans, animals u plantas, ordineschan ils chantuns mesiras, cun las qualas la contaminaziun e la grevezza dal terren vegnan reducidas almain uschè fitg, ch'ina cultivaziun senza privel è pussaivla.

Art. 35 Valurs directivas e valurs da sanaziun per contaminaziuns e per grevezzas dal terren

¹ Per giuditgar las contaminaziuns e las grevezzas dal terren po il Cussegl federal fixar valurs directivas e valurs da sanaziun.

² Las valurs directivas inditgeschan il grad da la contaminaziun e da la grevezza, sur il qual la fritgaivladad dal terren n'è – tenor il stadi da la scienza u da l'experientscha – betg pli garantida a lunga vista.

³ Las valurs da sanaziun inditgeschan il grad da la contaminaziun e da la grevezza, sur il qual tshertas utilisaziuns n'èn – tenor il stadi da la scienza u da l'experientscha – betg pussaivlas senza periclitar umans, animals u plantas.

⁶⁷ Versiun tenor la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 21 da mars 2003 davart la tecnica genetica, en vigur dapi il 1. da schan. 2004 (AS 2003 4803; BBI 2000 2391).

⁶⁸ Expressiun tenor la cifra II 1 da la LF dals 19 da mars 2010, en vigur dapi il 1. d'avust 2010 (AS 2010 3233; BBI 2009 5435). Questa midada è vegnida resguardada en l'entir decret.

6. chapitel⁶⁹ **Taxas directivas**

Art. 35a Cumposiziuns organicas svapurantas

¹ Tgi che importescha cumposiziuns organicas svapurantas u tgi che metta en circulaziun u dovra sez talas substanzas sco producent, paja ina taxa directiva a la Confederaziun.

² Suttames a la taxa è er l'import da talas substanzas en colurs ed en vernischs. Il Cussegl federal po suttametter a la taxa l'import da talas substanzas en ulteriuras maschaidas ed en ulteriurs objects, sche la quantidad da las substanzas è relevanta per la contaminaziun da l'ambient u sche la part dals custs da questas substanzas è considerabla.

³ Liberadas da la taxa èn cumposiziuns organicas svapurantas che:

- a. vegnan duvradas sco carburants u combustibels;
- b. vegnan transportadas tras la Svizra u exportadas;
- c. vegnan duvradas u tractadas uschia, che las cumposiziuns na pon betg arrivar en l'ambient.

⁴ Sche cumposiziuns organicas svapurantas vegnan duvradas u tractadas uschia, che lur emissiuns vegnan limitadas bler pli fitg che prescrit tenor las pretensiuns legalas, po il Cussegl federal liberar quellas da la taxa en la dimensiun dals custs supplementars impundids.

⁵ Il Cussegl federal po liberar da la taxa cumposiziuns organicas svapurantas che n'èn betg privlusas per l'ambient.

⁶ La tariffa da la taxa importa maximalmain 5 francs per kilogram da cumposiziuns organicas svapurantas, plus la chareschia a partir da l'entrada en vigur da questa disposiziun.

⁷ Il Cussegl federal fixescha la tariffa da la taxa en vista a las finamiras dal manteniment da l'aria pura e resguarda en quest connex particularmain:

- a. la contaminaziun da l'ambient cun cumposiziuns organicas svapurantas;
- b. quant privlusas che questas substanzas èn per l'ambient;
- c. ils custs per mesiras che permettian da limitar las influenzas da questas substanzas;
- d. il pretsch da questas substanzas sco er il pretsch da substanzas cumpensatoricas che contamineschan main fitg l'ambient.

⁸ Il Cussegl federal introducescha la taxa en plirs pass e fixescha ordavant l'urari e la procentuala per ils singuls pass.

⁹ Il retgav da la taxa, inclusiv ils tschains, vegn reparti en moda eguala sin la populaziun suenter la deducziun dals custs d'execuziun. Il Cussegl federal regla las pre-

⁶⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995, en vigur dapi il 1. da fan. 1997 (AS 1997 1155; BBl 1993 II 1445).

missas e la procedura da la repartiziun. El po incumbensar ils chantuns, corporaziuns da dretg public u persunas privatas cun la repartiziun.

Art. 35b Cuntegn da zulper da l'ieli da stgaudar «extra lev»

¹ Tgi che importescha, producescha u extira en Svizra ieli da stgaudar «extra lev» cun in cuntegn da zulper da passa 0,1 pertschient (% massa), paja ina taxa directiva a la Confederaziun.⁷⁰

² Liberà da la taxa è l'ieli da stgaudar «extra lev» cun in cuntegn da zulper da passa 0,1 pertschient (% massa) che vegn transportà tras la Svizra u exportà.

³ La tariffa da la taxa importa maximalmain 20 francs per tonna d'ieli da stgaudar «extra lev» cun in cuntegn da zulper da passa 0,1 pertschient (% massa), plus la chareschia a partir da l'entrada en vigur da questa disposiziun.

⁴ Il Cussegl federal fixescha la tariffa da la taxa en vista a las finamiras dal mantegniment da l'aria pura e resguarda en quest connex particularmain:

- a. la contaminaziun da l'ambient cun dioxid sulfuric;
- b. ils custs supplementars per producir ieli da stgaudar «extra lev» cun in cuntegn da zulper da passa 0,1 pertschient;
- c. ils basegns dal provediment dal pajais.

⁵ Il retgav da la taxa, inclusiv ils tschains, vegn repartì en moda eguala sin la populaziun suenter la deducziun dals custs d'execuziun. Il Cussegl federal regla las premissas e la procedura da la repartiziun. El po incumbensar ils chantuns, corporaziuns da dretg public u persunas privatas cun la repartiziun.

Art. 35bis 71 Cuntegn da zulper dal benzin e da l'ieli da diesel

¹ Tgi che importescha, producescha u extira en Svizra benzin u ieli da diesel cun in cuntegn da zulper da passa 0,001 pertschient (% massa), paja ina taxa directiva a la Confederaziun.

² Liberads da la taxa è il benzin e l'ieli da diesel cun in cuntegn da zulper da passa 0,001 pertschient (% massa) che vegnan transportads tras la Svizra u exportads.

³ La tariffa da la taxa importa maximalmain 5 raps per liter, plus la chareschia a partir da l'entrada en vigur da questa disposiziun.

⁴ Il Cussegl federal po fixar differentas tariffas da taxa per il benzin e per l'ieli da diesel.

⁵ El fixescha las tariffas da taxa en vista a las finamiras dal mantegniment da l'aria pura e resguarda en quest connex particularmain:

- a. la contaminaziun da l'ambient tras aria contaminada;

⁷⁰ Versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta 2 da la LF dals 21 da zer. 1996 davart la taglia sin il petroli, en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 3371; BBl 1995 III 137).

⁷¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 20 da zer. 2003, en vigur dapi il 1. da schan. 2004 (AS 2003 4215; BBl 2002 6464).

- b. las pretensiuns envers la protecziun dal clima;
- c. ils custs supplementars per producir e per distribuir benzina ed ieli da diesel cun in cuntegn da zulper da passa 0,001 pertschient (% massa);
- d. ils basegns dal provediment dal pajais.

⁶ Il retgav da la taxa, inclusiv ils tschains, vegn reparti en moda eguala sin la populaziun suenter la deducziun dals custs d'execuziun. Il Cussegl federal regla las premissas e la procedura da la repartiziun. El po incumbensar ils chantuns, corporaziuns da dretg public u persunas privatas cun la repartiziun.

Art. 35c Obligaziun da pagar la taxa e procedura

¹ L'obligaziun da pagar la taxa han:

- a. en cas da cumposiziuns organicas svapurantas: las persunas ch'èn obligadas da pagar la taxa d'import tenor la Lescha da duana dal 1. d'october 1925⁷² (LD) sco er ils fabricants ed ils producents en Svizra;
- b.⁷³ en cas d'ieli da stgaur «extra lev» sco er da benzina e d'ieli da diesel: las persunas ch'èn obligadas da pagar la taxa tenor la Lescha federala dals 21 da zercladur 1996⁷⁴ davart la taglia sin il petroli (LTPet).⁷⁵

² Sch'i po vegnir cumprovà pir suenter l'incassament da la taxa che las premissas per ina liberaziun da la taxa èn ademplidas, vegn restituida la taxa. Il Cussegl federal po fixar las pretensiuns envers la cumprova ed excluder ina restituziun, sche quella chaschunass custs sproporzionads.

³ Il Cussegl federal regla la procedura per incassar e per restituir las taxas sin cumposiziuns organicas svapurantas. Sche l'import u l'export è pertutgà, valan las disposiziuns da procedura correspondentas da la legislaziun da duana.⁷⁶

^{3bis} Sche l'import u l'export ubain la produciun u l'extracziun d'ieli da stgaur «extra lev», da benzina u d'ieli da diesel en Svizra è pertutgà, valan las disposiziuns da procedura correspondentas da la LTPet per incassar e per restituir la taxa.⁷⁷

⁴ Tgi che producescha en Svizra substanzas u organissemms ch'èn suttemess a la taxa, sto declerar tals.

⁷² [BS 6 465; AS 1956 587; 1959 1343 art. 11 cifra III; 1973 644; 1974 1857 agiunta cifra 7; 1980 1793 cifra I 1; 1992 1670 cifra III; 1994 1634 cifra I 3; 1995 1816; 1996 3371 agiunta 2 cifra 2; 1997 2465 agiunta cifra 13; 2000 1300 art. 92, 1891 cifra VI 6; 2002 248 cifra I 1 art. 41; 2004 4763 agiunta cifra II 1; 2006 2197 agiunta cifra 50. AS 2007 1411 art. 131 al. 1]. Guardar oz: art. 70 da la Lescha da duana dals 18 da mars 2005 (SR 631.0).

⁷³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da zer. 2003, en vigor dapi il 1. da schan. 2004 (AS 2003 4215; BBl 2002 6464).

⁷⁴ SR 641.61

⁷⁵ Versiun tenor la cifra 6 da l'agiunta 2 da la LF dals 21 da zer. 1996 davart la taglia sin il petroli, en vigor dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 3371; BBl 1995 III 137).

⁷⁶ Versiun tenor la cifra 6 da l'agiunta 2 da la LF dals 21 da zer. 1996 davart la taglia sin il petroli, en vigor dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 3371; BBl 1995 III 137).

⁷⁷ Integrà tras la cifra 6 da l'agiunta 2 da la LF dals 21 da zer. 1996 davart la taglia sin il petroli (AS 1996 3371; BBl 1995 III 137). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da zer. 2003, en vigor dapi il 1. da schan. 2004 (AS 2003 4215; BBl 2002 6464).

7. chapitel⁷⁸ Metter en circulaziun materias primas e products⁷⁹

1. secziun Carburants e combustibels biogens⁸⁰

Art. 35d⁸¹

¹ Sch'i vegnan messas en circulaziun grondas quantitats da carburants e da combustibels biogens u da maschaidas che cuntegnan tals carburants e combustibels, e sche quests products n'adempleschan betg las pretensiuns tenor l'artitgel 12b alineas 1 e 3 da la Lescha federala dals 21 da zercladur 1996⁸² davart la taglia sin il petroli, po il Cussegl federal prevair che carburants e combustibels biogens, ch'el ha designà, dastgan vegnir mess en circulaziun mo, sch'els adempleschan tshertas pretensiuns ecologicas u socialas.

² Exceptà da questa obligaziun d'admissiun è l'etanol ch'è destinà a la combustiun.

³ Resguardond las disposiziuns da la legislaziun davart la taglia sin il petroli fixescha il Cussegl federal:

- a. las pretensiuns ecologicas u socialas che ston vegnir ademplidas dals carburants e combustibels suttamess a l'admissiun;
- b. la procedura d'admissiun.

2. secziun⁸³

Lain e products da lain sco er ulteriuras materias primas ed ulteriurs products

Art. 35e Pretensiuns per metter en circulaziun

¹ Igl è scumandà da metter en circulaziun per l'emprima giada lain e products da lain, sche lur explotaziun e lur commerzi na correspundan betg a las prescripziuns dal pajais d'origin davart il tagl da laina e davart il commerzi cun laina.

⁷⁸ Integrà tras l'aggiunta da la LF dals 21 da mars 2014, en vigur dapi il 1. d'avust 2016 (AS 2016 2661; BBl 2013 5737, 5783).

⁷⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 27 da sett. 2019, en vigur dapi il 1. da schan. 2022 (AS 2021 614; BBl 2019 1251).

⁸⁰ Integrà tras la cifra II da la LF dals 20 da dec. 2019 davart la prolungaziun da la limitaziun temporara da las facilitaziuns fiscalas per gas natural, per gas liquid e per carburants biogens e davart la midada da la Lescha federala davart la reducziun da las emissiuns da CO₂, en vigur dal 1. da fan. 2020 fin ils 31 da dec. 2023, prolungà fin ils 31 da dec. 2024 (AS 2020 1269; 2022 262; BBl 2019 5679, 5813; 2021 2252, 2254).

⁸¹ Versiun tenor la cifra I 3 da la LF dals 20 da dec. 2019 davart la prolungaziun da la limitaziun temporara da las facilitaziuns fiscalas per gas natural, per gas liquid e per carburants biogens e davart la midada da la Lescha federala davart la reducziun da las emissiuns da CO₂, en vigur dal 1. da fan. 2020 fin ils 31 da dec. 2023, prolungà fin ils 31 da dec. 2024 (AS 2020 1269; 2022 262; BBl 2019 5679, 5813; 2021 2252, 2254).

⁸² SR 641.61

⁸³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 27 da sett. 2019, en vigur dapi il 1. da schan. 2022 (AS 2021 614; BBl 2019 1251).

² En concordanza cun las disposiziuns da l'Uniun europeica fixescha il Cussegl federal las pretensiuns per metter en circulaziun lain e products da lain.

³ En concordanza cun standards internaziunals po il Cussegl federal definir pretensiuns per metter en circulaziun ulteriuras materias primas ed ulteriurs products u scumandar da metter en circulaziun tala rauba, sche la cultivaziun, l'exploitaziun u la producziun engrevgescha considerablmain l'ambient u periclitescha considerablmain l'utilisaziun persistente da las resursas natiralas.

Art. 35f Obligaziun da diligenza

¹ Tgi che metta en circulaziun per l'emprima giada lain u products da lain ubain ulteriuras materias primas ed ulteriurs products designads dal Cussegl federal tenor l'artitgel 35e alinea 3, sto agir cun tut il quità necessari per garantir che la rauba adempleschia las pretensiuns tenor l'artitgel 35e.

² Il Cussegl federal regla:

- a. il gener, il cuntegn e la dimensiun da l'obligaziun da diligenza;
- b. la controlla da l'observaziun da l'obligaziun da diligenza;
- c. la reconuschientscha d'organisaziuns che sustegnan e controlleschan l'observaziun da l'obligaziun da diligenza sco er la controlla da lur activitad.

³ Il Cussegl federal po suttametter ad in'obligaziun d'annunzia tgi che metta en circulaziun per l'emprima giada lain u products da lain.

⁴ Il Cussegl federal po prevair che lain u products da lain sco er ulteriuras materias primas ed ulteriurs products ch'el ha designà tenor l'artitgel 35e alinea 3 vegnian tramess enavos, sequestrads u confiscads, en cas che l'alinea 1 u 2 u l'artitgel 35e vegn violà. En cas spezialmain gravants po el plinavant prevair ch'i vegnia pronunzià in scumond da far commerzi cun lain u cun products da lain.

Art. 35g Repersequitabladad e decleraziun

¹ Ils commerziants ston documentar da tge furnitur ch'els han retratg lain u products da lain ed a tge cumprader ch'els han vendi questa rauba; il Cussegl federal po introducir ina tala obligaziun da documentaziun per ulteriuras materias primas e per ulteriurs products ch'el ha designà tenor l'artitgel 35e alinea 3.

² Mintga persuna che furnescha lain u products da lain al consument sto declerar la spezia e la derivanza dal lain. Il Cussegl federal definescha il lain ed ils products da lain ch'èn suttamess a questa obligaziun da decleraziun.

Art. 35h Elavuraziun da datas

¹ Las autoritads u ils terzs che han l'incumbensa da realisar questa lescha ubain da controllar u da survegliar la realisaziun, pon elavurar datas persunalas, inclusiv datas persunalas spezialmain sensibilas davart sancziuns administrativas u penalas, sche quai è necessari per exequir questa part.

² Las autoritads svizras pon communitgar datas personalas, inclusiv datas personalas spezialmain sensiblas davart sancziuns administrativas u penalas, ad autoritads estras ed ad instituziuns internaziunalas, sche quai è necessari per exequir las disposiziuns da l'Uniun europeica per metter en circulaziun lain e products da lain.

3. titel   Execuziun, promoziun e procedura

1. chapitel   Execuziun

1. secziun   Execuziun tras ils chantuns

Art. 36   Cumpetenzas executivas dals chantuns

Cun resalva da l'artitgel 41 è l'execuziun da questa lescha chausa dals chantuns.

Art. 37⁸⁴   Prescripziuns executivas dals chantuns

Las prescripziuns executivas dals chantuns concernent la protecziun cunter catastofas (art. 10), l'examinaziun ecologica (art. 10a–10d), la sanaziun (art. 16–18), la protecziun cunter la canera d'edifizis (art. 20 e 21) sco er ils ruments (art. 30–32, 32a^{bis}–32e) ston vegnir approvadas da la Confederaziun per esser valaivlas.

2. secziun   Execuziun tras la Confederaziun

Art. 38   Surveglianza e coordinaziun

¹ La Confederaziun surveglia l'execuziun da questa lescha.

² Ella coordinescha las mesiras executivas dals chantuns sco er da ses agens stabiliments e manaschis.

³ Il Cussegl federal determinescha, tge metodas d'examinaziun, da mesiraziun e da calculaziun che ston vegnir applitgadas.

Art. 39   Prescripziuns executivas e convegnas internaziunalas

¹ Il Cussegl federal decretescha las prescripziuns executivas.

^{1bis} En quest connex po el declerar sco applitgablas prescripziuns e normas tecnicas armonisadas sin plaun internaziunal ed:

- a. autorisar l'uffizi federal cumpetent da declerar sco applitgablas midadas subordinadas da questas prescripziuns e normas;

⁸⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da dec. 2006, en vigur dapi il 1. da fan. 2007 (AS 2007 2701; 2012 2389; BBl 2005 5351, 5391).

- b. prevair che las prescripziuns e las normas decleradas sco applitgablhas sajan l'object d'ina publicaziun speziala e renunziar a lur translaziun en las linguas uffizialas.⁸⁵

² El po concluder cunvegns internaziunalas davart:⁸⁶

- a. prescripziuns tecnicas;
- a^{bis},⁸⁷ substanzas privlusas per l'ambient (art. 26–29);
- b,⁸⁸ l'evitaziun e la dismessa da ruments;
- c. la collavuraziun en regions da cunfin cun crear cumissius internaziunalas che han ina funcziun consultativa;
- d. collecziuns da datas e retschertgas;
- e. la perscrutaziun e la scolaziun.

³ ...⁸⁹

Art. 40⁹⁰ Metter en circulaziun stabiliments producids en seria

¹ Il Cussegl federal po suttametter il metter en circulaziun stabiliments producids en seria ad ina valitaziun da la confurmitad, ad ina marcaziun, ad in'annunzia u ad in'admissiun a norma da la contaminaziun da l'ambient chaschunada da tals.

² El po renconuscher examinaziuns, valitaziuns da confurmitad, marcaziuns, annunzias ed admissiuns estras.

Art. 41 Cumpetenzas executivas da la Confederaziun

¹ La Confederaziun exquescha ils artitgels 12 alinea 1 litera e (prescripziuns concernent combustibels e carburants), 26 (autocontrolla), 27 (infurmaziun dals cumpaders), 29 (prescripziuns concernent substanzas), 29a–29h (applicaziun d'organismes), 30b alinea 3 (cassa da cumpensaziun dal pegn), 30f e 30g (import ed export da ruments), 31a alinea 2 e 31c alinea 3 (mesiras da la Confederaziun concernent la dismessa da ruments), 32a^{bis} (taxa da dismessa anticipada), 32e alineas 1–4 (taxa per finanziar sanaziuns), 35a–35c (taxas directivas), 35d (carburants e combustibels biogens), 35e–35h (lain e products da lain sco er ulteriuras materias primas ed ulteriurs products), 39 (prescripziuns executivas e cunvegns internaziunalas), 40 (metter en circulaziun stabiliments producids en seria) e 46 alinea 3 (indicaziuns davart

⁸⁵ Integrà tras la cifra II 2 da l'aggiunta da la LF dals 15 da dec. 2000 davart las substanzas chemicas, en vigor dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 4763; 2005 2293 art. 1; BBl 2000 687).

⁸⁶ Versiun tenor la cifra II 2 da l'aggiunta da la LF dals 15 da dec. 2000 davart las substanzas chemicas, en vigor dapi il 1. d'avust 2005 (AS 2004 4763; 2005 2293 art. 1; BBl 2000 687).

⁸⁷ Integrà tras la cifra II 2 da l'aggiunta da la LF dals 15 da dec. 2000 davart las substanzas chemicas, en vigor dapi il 1. d'avust 2005 (AS 2004 4763; 2005 2293 art. 1; BBl 2000 687).

⁸⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995, en vigor dapi il 1. da fan. 1997 (AS 1997 1155; BBl 1993 II 1445).

⁸⁹ Aboli tras l'art. 12 cifra 2 da la Lescha da consultaziun dals 18 da mars 2005, cun effect dapi il 1. da sett. 2005 (AS 2005 4099; BBl 2004 533).

⁹⁰ Versiun tenor la cifra 2 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 1995 davart las barrieras tecnicas per il commerzi, en vigor dapi il 1. da fan. 1996 (AS 1996 1725; BBl 1995 II 521).

substanzas ed organissem); ella po engaschar ils chantuns per tshertas incumbensas parzialas.⁹¹

² L'autorità federala che exequescha in'otra lescha federala u in contract internaziunal è cumpetenta – ademplind questa incumbensa – er per exequir la Lescha davart la protecziun da l'ambient. Avant che prender ina decisiun consultescha ella ils chantuns pertutgads. L'uffizi federal ed ils ulteriurs servetschs federals pertutgads coopereschan a l'execuziun tenor ils artitgels 62a e 62b da la Lescha federala dals 21 da mars 1997⁹² davart l'organisaziun da la regenza e da l'administraziun.⁹³

³ Sche la procedura tenor l'alinea 2 n'è betg adattada per tshertas incumbensas, regla il Cussegl federal l'execuziun tras ils servetschs federals pertutgads.⁹⁴

⁴ Las autoritads executivas da la Confederaziun resguardan las mesiras ch'ils chantuns han prendì a favur da la protecziun da l'ambient.⁹⁵

2a. secziun⁹⁶ Collavuraziun cun l'economia

Art. 41a

¹ La Confederaziun ed, en il rom da lur cumpetenzas, ils chantuns collavuran cun las organisaziuns da l'economia per exequir questa lescha.

² Els pon promover cunvegns da branscha cun prescriber finamiras quantitativas e terminis correspondent.

³ Avant che decretar prescripziuns executivas examineschan els las mesiras voluntaras da l'economia. Sche pussaivel e necessari surpiglian els dal tuttafatg u per part cunvegns da branscha en il dretg d'execuziun.

3. secziun Disposiziuns spezialas davart l'execuziun

Art. 42 Posts spezialisads per la protecziun da l'ambient

¹ Per giuditgar dumondas pertutgant la protecziun da l'ambient installeschan ils chantuns in post spezialisà u designeschan per quest intent uffizis adattads ch'existan gia.

⁹¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 27 da sett. 2019, en vigur dapi il 1. da schan. 2022 (AS 2021 614; BBl 2019 1251).

⁹² SR 172.010

⁹³ Versiun tenor la cifra I 14 da la LF dals 18 da zer. 1999 davart la coordinaziun e la simplificaziun da proceduras da decisiun, en vigur dapi il 1. da schan. 2000 (AS 1999 3071; BBl 1998 2591).

⁹⁴ Versiun tenor la cifra I 14 da la LF dals 18 da zer. 1999 davart la coordinaziun e la simplificaziun da proceduras da decisiun, en vigur dapi il 1. da schan. 2000 (AS 1999 3071; BBl 1998 2591).

⁹⁵ Oriundamain: al. 3.

⁹⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995, en vigur dapi il 1. da fan. 1997 (AS 1997 1155; BBl 1993 II 1445).

² L'uffizi federal è il post spezialisà da la Confederaziun.⁹⁷

Art. 43 Excorporaziun d'incumbensas executivas⁹⁸

Las autoritads executivas pon delegar incumbensas executivas, en spezial la controlla e la surveglianza, a corporaziuns da dretg public u a persunas privatas.

Art. 43a⁹⁹ Segns ecologics e manaschament da l'ambient

¹ Il Cussegl federal po decretar prescripziuns davart l'introducziun:

- a. d'in sistem volutar per in segn ecologic (etichetta ecologica);
- b. d'in sistem volutar per giuditgar e per meglierar la protecziun da l'ambient tras las interpresas (manaschament da l'ambient ed audit).

² En quest connex resguarda el il dretg internaziunal e las normas tecnicas reconuschidas sin plaun internaziunal.

Art. 44 Retschertgas davart la contaminaziun da l'ambient

¹ La Confederaziun ed ils chantuns fan retschertgas davart la contaminaziun da l'ambient e controlleschan il success da las mesiras da questa lescha.

² Il Cussegl federal coordinescha las retschertgas e las collecziuns da datas federalas e chantunalas.

³ El decida, tge indicaziuns retschertgadas davart substanzas e davart organissemms sin fundament da la legislaziun davart la tecnica genetica, davart victualias, davart medicaments, davart chemicalias, davart l'agricultura, davart epidemias e davart epidemias d'animals, che ston vegnir messas a disposiziun a l'uffizi federal.¹⁰⁰

Art. 44a¹⁰¹ Plans da mesiras en cas da contaminaziuns da l'aria

¹ Sch'igl è cler u sch'i sto vegnir fatg quint che influenzas nuschavlas u mulestusas da contaminaziuns da l'aria vegnan chaschunadas da pliras funtaunas, fa l'autoridad competenta in plan da las mesiras che gidan a reducir u ad eliminar questas influenzas entaifer in termin fixà (plan da mesiras).

² Plans da mesiras èn liants per las autoritads ch'èn incaricadas dals chantuns cun incumbensas executivas. Els fan la differenza tranter mesiras che pon vegnir ordinas directamain e talas, per las qualas las basas giuridicas ston anc vegnir stgaffidas.

⁹⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995, en vigur dapi il 1. da fan. 1997 (AS 1997 1155; BBl 1993 II 1445).

⁹⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995, en vigur dapi il 1. da fan. 1997 (AS 1997 1155; BBl 1993 II 1445).

⁹⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995, en vigur dapi il 1. da fan. 1997 (AS 1997 1155; BBl 1993 II 1445).

¹⁰⁰ Versiun tenor la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 21 da mars 2003 davart la tecnica genetica, en vigur dapi il 1. da schan. 2004 (AS 2003 4803; BBl 2000 2391).

¹⁰¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995, en vigur dapi il 1. da fan. 1997 (AS 1997 1155; BBl 1993 II 1445).

³ Sch'in plan prevesa mesiras che pertutgan la cumpetenzza da la Confederaziun, fan ils chantuns las dumondas correspondentas al Cussegl federal.

Art. 45¹⁰² Controllas periodicas

Il Cussegl federal po prescriber la controlla regulara da stabiliments sco stgaudaments dad ieli, stabiliments per dismetter ruments u maschinas da construcziun.

Art. 46 Obligaziun d'infurmaziun

¹ Mintgin è obligà da dar a las autoritads las infurmaziuns ch'èn necessarias per l'execuziun e, sche necessari, da far u da tolerar scleriments.

² Il Cussegl federal u ils chantuns pon ordinar ch'i vegnian manads registers cun indicaziuns davart contaminaziuns da l'aria, davart canera e davart vibraziuns, davart ruments e davart lur dismissa sco er davart il tip, la quantidad ed il giudicament da substanzas e d'organissem, e che quests registers vegnian tegnids en salv e consegnads a las autoritads sin givisch.¹⁰³

³ Il Cussegl federal po ordinar ch'i vegnian fatgas indicaziuns davart substanzas e davart organissem che pon periclitlar l'ambient u che duain vegnir mess en circulaziun per l'emprima giada.¹⁰⁴

Art. 47 Secret d'uffizi¹⁰⁵

¹ e ² ...¹⁰⁶

³ Tut las personas ch'èn incumbensadas cun l'execuziun da questa lescha sco er ils experts ed ils commembers da cumissiuns e da gremis spezialisads suttastattan al secret d'uffizi.

⁴ Infurmaziuns confidenzialas che vegnan eruidas cun exequir questa lescha dastgan vegnir surdadas ad autoritads estras ed ad organisaziuns internaziunalas mo, sch'in cunvegna internaziunala, conclus d'organisaziuns internaziunalas u ina lescha federala prescrivan quai.¹⁰⁷ Il Cussegl federal regla las cumpetenzas e la procedura.¹⁰⁸

¹⁰² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995, en vigur dapi il 1. da fan. 1997 (AS 1997 1155; BBI 1993 II 1445).

¹⁰³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995, en vigur dapi il 1. da fan. 1997 (AS 1997 1155; BBI 1993 II 1445).

¹⁰⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995, en vigur dapi il 1. da fan. 1997 (AS 1997 1155; BBI 1993 II 1445).

¹⁰⁵ Versiun tenor l'art. 2 cifra 1 dal COF dals 27 da sett. 2013 (Convenziun d'Aarhus), en vigur dapi il 1. da zer. 2014 (AS 2014 1021; BBI 2012 4323).

¹⁰⁶ Aboli tras l'art. 2 cifra 1 dal COF dals 27 da sett. 2013 (Convenziun d'Aarhus), cun effect dapi il 1. da zer. 2014 (AS 2014 1021; BBI 2012 4323).

¹⁰⁷ Versiun tenor la cifra II 2 da l'aggiunta da la LF dals 15 da dec. 2000 davart las substanzas chemicas, en vigur dapi il 1. d'avust 2005 (AS 2004 4763; 2005 2293 art. 1; BBI 2000 687).

¹⁰⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995, en vigur dapi il 1. da fan. 1997 (AS 1997 1155; BBI 1993 II 1445).

Art. 48   Taxas

¹ Per permissiuns, per controllas e per servetschs spezials tenor questa lescha vegn incassada ina taxa.

² Per la Confederaziun vegnan las tariffas fixadas dal Cussegl federal, per ils chantuns da l'autorità ch'è competenta tenor il dretg chantunal.

2. chapitel   **Promoziun****Art. 49**   Scolaziun e perscrutaziun

¹ La Confederaziun po promover la scolaziun e la furmaziun supplementara da las personas ch'èn incaricas cun incumbensas tenor questa lescha.¹⁰⁹

² Ella po dar incaricas per lavurs da perscrutaziun e per evaluaziuns da las decisziuns tecnologicas u sustegnair talas.¹¹⁰

³ Ella po promover il svilup da stabiliments e da proceduras che permettian – en l'interess public – da reducir la contaminaziun da l'ambient. Ils agids finanziaus na dastgan per regla betg surpassar 50 pertschient dals custs. Els ston vegnir restituids a norma dals retgavs realisads, sch'ils resultads dal svilup vegnan duvrads per intents commerzialis. Mintga 5 onns giuditgescha il Cussegl federal en moda generala l'effect da la promoziun e preschenta a las Chombras federalas in rapport dals resultats.¹¹¹

Art. 50¹¹²   Contribuziuns per mesiras per la protecziun da l'ambient per lung da vias

¹ En il rom da l'utilisaziun dal retgav net da la taglia sin ielis minerals e da la taxa per l'utilisaziun da las vias naziunales sa participescha la Confederaziun als custs:

- a. per mesiras per la protecziun da l'ambient per lung da vias naziunales e da vias principalas che ston vegnir renovadas cun l'agid finanziau federal a norma da las disposiziuns da la Lescha federala dals 22 da mars 1985¹¹³ davart l'utilisaziun da la taglia liada sin l'iel mineral (LUMin); tar las vias principalas èn questas contribuziuns ina part integrala da las contribuziuns globalas tenor la LUMin;

¹⁰⁹ Versiun tenor la cifra 18 da l'aggiunta da la LF dals 5 d'oct. 1990 davart agids finanziaus ed indemnisaziuns (Lescha da subvenziuns), en vigur dapi il 1. d'avr. 1991 (AS **1991** 857; BBl **1987** I 369). La midada tenor la LF dals 20 da zer. 2014 davart la furmaziun supplementara, en vigur dapi il 1. da schan. 2017, concerna mo il text franzos e talian (AS **2016** 689; BBl **2013** 3729).

¹¹⁰ Versiun tenor la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 21 da mars 2003 davart la tecnica genetica, en vigur dapi il 1. da schan. 2004 (AS **2003** 4803; BBl **2000** 2391).

¹¹¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995, en vigur dapi il 1. da fan. 1997 (AS **1997** 1155; BBl **1993** II 1445).

¹¹² Versiun tenor la cifra II 22 da la LF dals 6 d'oct. 2006 davart la nova concepziun da la gulfivaziun da finzas e da la repartiziun da las incumbensas tranter la Confederaziun ed ils chantuns (NGF), en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS **2007** 5779; BBl **2005** 6029).

¹¹³ SR **725.116.2**

- b. per mesiras da protecziun cunter la canera en cas da sanaziuns en il sector da l'ulteriura rait da vias sin basa da cunvegns da program cun ils chantuns; l'autozza da las contribuziuns sa drizza tenor l'efficacitad da las mesiras.

² Ils chantuns preschentan a la Confederaziun in rapport davart l'utilisaziun da las contribuziuns per las mesiras per la protecziun da l'ambient per lung da las vias principalas che ston vegnir renovadas cun l'agid finanziel federal, e per lung da las ulteriuras vias.

Art. 51 Installaziuns da controlla e da surveglianza

La Confederaziun po conceder contribuziuns als custs per construir e per equipar las installaziuns da mesiraziun, da controlla e da surveglianza ch'èn necessarias per exequir questa lescha, uschenavant che questas installaziuns servan a plirs chantuns.

Art. 52¹¹⁴

Art. 53¹¹⁵ Collavuraziun internaziunala per la protecziun da l'ambient

¹ La Confederaziun po conceder contribuziuns:

- a. ad organisaziuns internaziunalas u a programs internaziunals en il sector da la protecziun internaziunala da l'ambient;
- b. per realisar cunvegns d'ambient internaziunalas;
- c. per finanziar secretariats da cunvegns d'ambient internaziunalas che han lur sedia permanenta en Svizra;
- d. a fonds per sustegnair pajais en svilup ed en transiziun a realisar cunvegns d'ambient internaziunalas.

² Contribuziuns tenor l'alinea 1 litera d vegnan concedidas sco credits generals mingamai per plirs onns.

³ Il Cussegl federal surveglia l'utilisaziun efficazia dals meds finanziels deliberads tenor questa lescha e preschenta a l'Assamblea federala in rapport en chausa.

¹¹⁴ Aboli tras la cifra I 10 da la LF dals 19 da mars 2021 davart facilitaziuns administrativas e mesiras da distgargia da las finanzas federalas, cun effect dapi il 1. da schan. 2022 (AS 2021 654; BBl 2020 6985).

¹¹⁵ Aboli tras la cifra 18 da l'aggiunta da la Lescha da subvenziuns dals 5 d'oct. 1990 (AS 1991 857; BBl 1987 I 369). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da zer. 2003, en vigur dapi il 1. da schan. 2004 (AS 2003 4061; BBl 2002 7911).

3. chapitel Procedura

1. secziun Giurisdicziun¹¹⁶

Art. 54¹¹⁷ ...¹¹⁸

La procedura da recurs sa drizza tenor las disposiziuns generalas da la giurisdicziun federala.

2. secziun

Recurs da las associaziuns cunter disposiziuns davart stabiliments¹¹⁹

Art. 55¹²⁰ Organisaziuns cun dretg da far recurs

¹ Las organisaziuns per la protecziun da l'ambient han il dretg da far recurs cunter disposiziuns da las autoritads chantunales u federalas davart la planisaziun, davart la construcziun u davart la midada da stabiliments ch'èn sutmess ad in'examinaziun ecologica tenor l'artitgel 10a, sche:

- a. l'organisaziun è activa en tut la Svizra;
- b. ella persequitescha finamiras puramain idealas; eventualas activitads economicas ston servir a cuntanscher las finamiras idealas.

² Il dretg da far recurs han las organisaziuns mo per contestaziuns en secturs dal dretg che furman dapi almain 10 onns l'object da lur intent statutar.

³ Il Cussegl federal designescha las organisaziuns che han il dretg da far recurs.

⁴ Cumpetent per far il recurs è l'organ executiv suprem da l'organisaziun.

⁵ Per lur territori d'activitad local pon las organisaziuns autorisar lur sutorganisaziuns chantunales ed interchantunales, ch'èn giuridicamain autonomas, da far protesta en general e da far recurs en il cas singul.

¹¹⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 20 da dec. 2006, en vigor dapi il 1. da fan. 2007 (AS 2007 2701; BBl 2005 5351, 5391).

¹¹⁷ Versiun tenor la cifra 91 da l'aggiunta da la LF dals 17 da zer. 2005 davart il TAF, en vigor dapi il 1. da schan. 2007 (AS 2006 2197; BBl 2001 4202).

¹¹⁸ Aboli tras la cifra I da la LF dals 20 da dec. 2006, cun effect dapi il 1. da fan. 2007 (AS 2007 2701; BBl 2005 5351, 5391).

¹¹⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 20 da dec. 2006, en vigor dapi il 1. da fan. 2007 (AS 2007 2701; BBl 2005 5351, 5391).

¹²⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da dec. 2006, en vigor dapi il 1. da fan. 2007 (AS 2007 2701; BBl 2005 5351, 5391). La disposiziun davart l'activitad economica en l'al. 1 lit. b entra en vigor il 1. da fan. 2010 (guardar cifra III al. 3 da la midada menziunada).

Art. 55a¹²¹ Communicaziun da la disposiziun

¹ L'autoritàd communitescha a las organisaziuns sia disposiziun tenor l'artitgel 55 alinea 1 cun ina communicaziun en scrit u cun ina publicaziun en il Fegl uffizial federal u en l'organ da publicaziun chantunal.

² Sch'il dretg federal u il dretg chantunal prevesa ina procedura da protesta, ston er vegnir publicitgadas las dumondas tenor l'alineia 1.

Art. 55b¹²² Perdita da la legitimaziun da far recurs

¹ Organisaziuns che n'han betg fatg recurs pon sa participar a l'ulteriur andament da la procedura mo pli sco partida, sche la disposiziun vegn midada uschia ch'ella chaschuna in dischavantatg per talas. Per expropriaziuns vala la Lescha federala dals 20 da zercladur 1930¹²³ davart l'expropriaziun.

² Sch'ina organisaziun n'è betg sa participada ad ina procedura da protesta tenor il dretg federal u tenor il dretg chantunal, na po ella betg pli far recurs.

³ Sch'ina organisaziun n'ha betg fatg las contestaziuns admissas cunter in plan d'utilisaziun cun caracter da disposiziun u sche las contestaziuns èn vegnidas refusadas cun vigur legala, na dastga l'organisaziun betg pli far valair questas contestaziuns en ina procedura che suonda.

⁴ Ils alineas 2 e 3 valan er per protestas e per recurs tenor il dretg chantunal cunter plans d'utilisaziun.

Art. 55c¹²⁴ Cunvegns tranter ils petents e las organisaziuns

¹ Sch'ils petents e las organisaziuns fan cunvegns davart obligaziuns che concernan fatgs dal dretg public, valan quellas exclusivamain sco pretensius cuminaivlas a l'autoritàd. Quella resguarda il resultat en sia disposiziun u en sia decisiun. Ella renunzia a quai, sch'il resultat cuntegna mancanzas tenor l'artitgel 49 da la Lescha federala dals 20 da december 1968¹²⁵ davart la procedura administrativa.

² Las cunvegns tranter ils petents e las organisaziuns concernent prestaziuns finanzialas u autras prestaziuns n'èn betg admissas, sch'ellas èn destinadas:

- a. a far valair obligaziuns da dretg public, en spezial cundiziuns d'autoritads;
- b. a mesiras ch'il dretg public na prevesa betg u che na stattan en naging connex cun il project;
- c. ad indemnisar ina renunzia d'applitgar meds legals u in auter cumportament processual.

¹²¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 20 da dec. 2006, en vigur dapi il 1. da fan. 2007 (AS 2007 2701; BBI 2005 5351, 5391).

¹²² Integrà tras la cifra I da la LF dals 20 da dec. 2006, en vigur dapi il 1. da fan. 2007 (AS 2007 2701; BBI 2005 5351, 5391).

¹²³ SR 711

¹²⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 20 da dec. 2006, en vigur dapi il 1. da fan. 2007 (AS 2007 2701; BBI 2005 5351, 5391).

¹²⁵ SR 172.021

³ L'autorità da recurs n'entra betg en in recurs, sche quel è abusiv u sche l'organisaziun ha pretendì prestaziuns inadmissiblas en il senn da l'alinea 2.

Art. 55d¹²⁶ Cumenzament anticipà da las lavurs da construcziun

Cun las lavurs da construcziun poi vegnir cumenzà avant che la procedura è terminada, uschenavant ch'il resultat da la procedura na po betg influenzar las lavurs.

Art. 55e¹²⁷ Custs da procedura

Sche l'organisaziun perda la procedura, la vegnan adossads ils custs da la procedura da recurs davant las autoritàs federalas.

3. secziun¹²⁸

Recurs da las associaziuns cunter permissiuns d'organissem

Art. 55f

¹ Cunter permissiuns per metter en circulaziun organissem patogens, che duain vegnir duvrads conform a l'intent en l'ambient, han las organisaziuns per la protecziun da l'ambient il dretg da far recurs, sche:

- a. l'organisaziun è activa en tut la Svizra;
- b. ella è vegnida fundada almain 10 onns avant l'inoltraziun dal recurs.

² Il Cussegl federal designescha las organisaziuns che han il dretg da far recurs.

³ Ils artitgels 55a e 55b alineas 1 e 2 èn applitgabels.

¹²⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 20 da dec. 2006, en vigur dapi il 1. da fan. 2007 (AS 2007 2701; BB1 2005 5351, 5391).

¹²⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 20 da dec. 2006, en vigur dapi il 1. da fan. 2007 (AS 2007 2701; BB1 2005 5351, 5391).

¹²⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 20 da dec. 2006, en vigur dapi il 1. da fan. 2007 (AS 2007 2701; BB1 2005 5351, 5391).

4. secziun

Recurs da las autoritads e da las vischnancas, expropriaziun, custs da mesiras da segirezza e da reparaziun¹²⁹

Art. 56 Recurs da las autoritads

¹ L'uffizi federal è autorisà da far valair ils meds legals dal dretg federal e chantunal cunter disposiziuns da las autoritads chantunalas applitgond questa lescha e sias disposiziuns executivas.¹³⁰

² Ils chantuns han il medem dretg en cas da dispitas che pertutgan influenzas che provegnan da chantuns vischins.

³ ...¹³¹

Art. 57 Recurs da las vischnancas

Las vischnancas han il dretg da far diever dals meds legals tenor il dretg federal e chantunal per contestar decisiuns da las autoritads chantunalas e federalas, uschenavant ch'ellas èn pertutgadas da questas decisiuns ed uschenavant ch'ellas han in interess degn da vegnir protegì che quellas vegnian abolidas u midadas.

Art. 58 Expropriaziun

¹ Sche l'execuziun da questa lescha pretenda quai, pon la Confederaziun ed ils chantuns far valair il dretg d'expropriaziun necessari u surdar quest dretg a terzs.¹³²

² En lur prescripziuns executivas pon ils chantuns declerar che la Lescha federala dals 20 da zercladur 1930¹³³ davart l'expropriaziun saja applitgbla. Els prevesan che la regenza chantunala decida davart protestas ch'èn anc dispartaivlas.¹³⁴

³ Per ovras ch'èn situadas sin il territori da plirs chantuns vala il dretg federal d'expropriaziun.¹³⁵ Il Departament federal per ambient, traffic, energia e comunicaziun decida davart l'expropriaziun.

¹²⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 20 da dec. 2006, en vigur dapi il 1. da fan. 2007 (AS 2007 2701; BBI 2005 5351, 5391).

¹³⁰ Versiun tenor la cifra I 14 da la LF dals 18 da zer. 1999 davart la coordinaziun e la simplificaziun da proceduras da decisiun, en vigur dapi il 1. da schan. 2000 (AS 1999 3071; BBI 1998 2591).

¹³¹ Aboli tras la cifra 91 da l'aggiunta da la LF dals 17 da zer. 2005 davart il TAF, cun effect dapi il 1. da schan. 2007 (AS 2006 2197, 1069; BBI 2001 4202).

¹³² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995, en vigur dapi il 1. da fan. 1997 (AS 1997 1155; BBI 1993 II 1445).

¹³³ SR 711

¹³⁴ Versiun tenor la cifra 17 da l'aggiunta da la LF dals 19 da zer. 2020, en vigur dapi il 1. da schan. 2021 (AS 2020 4085; BBI 2018 4713).

¹³⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995, en vigur dapi il 1. da fan. 1997 (AS 1997 1155; BBI 1993 II 1445).

Art. 59¹³⁶ Custs per mesiras da segirezza e da reparaziun

Ils custs da las mesiras che las autoritads prendan per prevegnir ad ina influenza che smanatscha directamain sco er per constatar e per reparar tala vegnan adossads al chaschunader.

4. titel¹³⁷ Responsabladad

Art. 59a Disposiziuns generalas¹³⁸

¹ Il possessur d'in manaschi u d'in stabiliment che signifitga in privel spezial per l'ambient è responsabel per il donn tras influenzas che resultan, sche quest privel daventa realitad. En cas da donns che resultan tras l'applicaziun d'organissemms patogens vala l'artitgel 59a^{bis}.¹³⁹

² In privel spezial per l'ambient signifitgan per regla cunzunt manaschis e stabiliments:

- a. ch'il Cussegl federal sutta metta a las prescripziuns executivas tenor l'artitgel 10 pervia da las substanzas, dals organissemms u dals ruments utilisads;
- b. che servan a la dismessa da ruments;
- c. en ils quals vegnan applitgads liquids che periclitescan las auas;
- d.¹⁴⁰ en ils quals èn avant maun substanzas, per las qualas il Cussegl federal introducescha in'obligaziun da permissiun u decretescha autras prescripziuns spezialas cun l'intent da proteger l'ambient.

³ Liberà da la responsabladad vegn, tgi che cumprova ch'il donn è vegnì chaschunà tras forza superiura u tras ina greva culpa dal donnegià u d'in terz.

⁴ Ils artitgels 42–47 e 49–53 dal Dretg d'obligaziuns¹⁴¹ èn applitgabels.¹⁴²

⁵ Per las disposiziuns da responsabladad en autras leschas federalas vala la resalva tenor l'artitgel 3.

⁶ Er la Confederaziun, ils chantuns e las vischnancas èn responsabels tenor ils alineas 1–5.

¹³⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995, en vigur dapi il 1. da fan. 1997 (AS 1997 1155; BBI 1993 II 1445).

¹³⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995, en vigur dapi il 1. da fan. 1997 (AS 1997 1155; BBI 1993 II 1445).

¹³⁸ Versiun tenor la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 21 da mars 2003 davart la tecnica genetica, en vigur dapi il 1. da schan. 2004 (AS 2003 4803; BBI 2000 2391).

¹³⁹ Versiun da la segunda frasa tenor la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 21 da mars 2003 davart la tecnica genetica, en vigur dapi il 1. da schan. 2004 (AS 2003 4803; BBI 2000 2391).

¹⁴⁰ Versiun tenor la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 21 da mars 2003 davart la tecnica genetica, en vigur dapi il 1. da schan. 2004 (AS 2003 4803; BBI 2000 2391).

¹⁴¹ SR 220

¹⁴² Versiun tenor la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 21 da mars 2003 davart la tecnica genetica, en vigur dapi il 1. da schan. 2004 (AS 2003 4803; BBI 2000 2391).

Art. 59^abis¹⁴³ Organismes patogens

¹ Tgi ch'è suttamesa a l'obligaziun da permissiun u d'annunzia ed applitgescha organismes patogens en sistems serrads, emetta tals organismes en l'ambient per experiments u als metta en circulaziun senza permissiun, è responsabel per donn che resultan tras questa applicaziun.

² Per il donn che resulta als manaschis agriculs e forestals u als consuments da products da tals manaschis tras organismes patogens mess en circulaziun autorisadamain, è responsabla unicamain la persuna ch'è suttamesa a l'obligaziun da permissiun, sch'ils organismes:

- a. èn cuntegnids en meds da producziun¹⁴⁴ agriculs u forestals; u
- b. derivan da tals meds da producziun.

³ Per la responsabladad tenor l'alinea 2 resta resalvà il regress a persunas che han tractà tals organismes en moda inadeguata u che han contribuì en outra moda ch'il donn è resultà u è daventà pli grond.

⁴ Sch'in donn vegn chaschunà tras tut ils ulteriurs organismes patogens mess en circulaziun autorisadamain, è responsabla la persuna ch'è suttamesa a l'obligaziun da permissiun, sch'ils organismes èn manglus. Ella è er responsabla per in sbagl che n'ha – tenor il stadi da la scienza e da la tecnica – betg pudì vegnir percurschi il mument che l'organism è vegnì mess en circulaziun.

⁵ Organismes patogens èn manglus, sch'els na porschan betg la segirezza ch'ins dastgass spetgar resguardond tut las circumstanzas; en spezial stoi vegnir tegnì quint:

- a. da la moda e maniera, co ch'els vegnan preschentads al public;
- b. dal diever, cun il qual ins dastgass raschunaivlamain quintar;
- c. dal mument ch'els èn vegnids mess en circulaziun.

⁶ In product che consista d'organismes patogens n'è betg manglus, mo perquai che igl è vegnì mess en circulaziun pli tard in product meglierà.

⁷ Il donn sto esser resultà pervia da la patogenitad dals organismes.

⁸ La cumprova dal connex causal è chausa da la persuna che pretenda ina indemnisaziun dal donn. Sche questa cumprova na po betg vegnir furnida cun tshertezza u sch'ins na po betg pretender che la cumprova vegnia registrada da la persuna che sto furnir la cumprova, po la dretgira sa cuntentar cun la probabladad predominanta. La dretgira po ultra da quai laschar constatar d'uffizi ils fatgs.

⁹ Tgi ch'è suttamesa a l'obligaziun da permissiun u d'annunzia sto er remplazzar ils custs da mesiras necessarias e commensuradas ch'èn vegnidas prendidas per reparar cumponentas da l'ambient destruidas u donnegiadas u per las remplazzar tras cumponentas equivalentas. Sche las cumponentas da l'ambient destruidas u donnegiadas n'èn betg object d'in dretg real u sche la persuna autorisada na prenda betg las mesiras

¹⁴³ Integrà tras la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 21 da mars 2003 davart la tecnica genetica, en vigor dapi il 1. da schan. 2004 (AS 2003 4803; BBl 2000 2391).

¹⁴⁴ Expressiun tenor la cifra II 1 da la LF dals 19 da mars 2010, en vigor dapi il 1. d'avust 2010 (AS 2010 3233; BBl 2009 5435). Questa midada è vegnida resguardada en l'entir decret.

necessarias tenor las circumstanzas, cumpeta la pretensiun d'indemnisaziun a la communitad cumpetenta.

¹⁰ Liberà da la responsabladad vegn, tgi che cumprova ch'il donn è vegni chaschunà tras forza superiura u tras ina greva culpa dal donnegià u d'in terz.

¹¹ Ils artitgels 42–47 e 49–53 dal Dretg d'obligaziuns¹⁴⁵ èn applitgabels.

¹² Er la Confederaziun, ils chantuns e las vischnancas èn responsabels tenor ils alineas 1–11.

Art. 59b Garanzia

Per proteger ils donnegiads po il Cussegl federal:

- a.¹⁴⁶ prescriber als possessurs da tsherts manaschis u stabiliments sco er a persunas ch'èn suttamessas a l'obligaziun da permissiun u d'annunzia e che applitgeschan organissemms patogens, da cuvrir lur responsabladad tras in'assicuranza u en autra moda;
- b. fixar la dimensiun e la durada da questa garanzia u surlaschar quai a l'autorità en il cas singul;
- c. obligar quel che cuvra la responsabladad d'annunziar a l'autorità executiva l'existenza, l'interrupziun e la terminaziun da la garanzia;
- d. prevair che la garanzia vegnia interrutta u terminada pir 60 dis suenter che l'annunzia è vegnida inoltrada;
- e. prevair ch'il territori da deponias vegnia transferì en proprietad dal chantun, cur ch'ellas vegnan serradas, e decretar prescripziuns davart in'eventuala indemnisaziun.

Art. 59c¹⁴⁷ Surannaziun

¹ Las pretensiuns d'indemnisaziun suranneschan tenor l'artitgel 60 dal Dretg d'obligaziuns¹⁴⁸.

² Sch'il donn è resultà pervia da l'applicaziun d'organissemms patogens, suranneschan las pretensiuns d'indemnisaziun 3 onns suenter ch'il donnegià ha survegni enconuschientscha dal donn e da l'identità dal responsabel, il pli tard dentant 30 onns suenter che:

- a. l'eveniment che ha chaschunà il donn è succedi u è ì a fin en il manaschi u en il stabiliment; u
- b. ils organissemms patogens èn vegnids mess en circulaziun.

¹⁴⁵ SR 220

¹⁴⁶ Versiun tenor la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 21 da mars 2003 davart la tecnica genetica, en vigor dapi il 1. da schan. 2004 (AS 2003 4803; BBl 2000 2391).

¹⁴⁷ Integrà tras la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 21 da mars 2003 davart la tecnica genetica, en vigor dapi il 1. da schan. 2004 (AS 2003 4803; BBl 2000 2391).

¹⁴⁸ SR 220

Art. 59d¹⁴⁹ Surannaziun dal dretg da regress

Il dretg da regress surannescha tenor l'artitgel 59c. Il termin da 3 onns curra a partir dal mument che la prestaziun da cumpensaziun è vegnida furnida cumplainamain e l'identitad dal cunreschabel è enconuschenta.

5. titel¹⁵⁰ **Disposiziuns penalas****Art. 60** Delicts

¹ Cun in chasti da detenziun da fin 3 onns u cun in chasti pecuniar vegn chastià, tgi che fa intenziunadamain il suandant:¹⁵¹

- a. tralasca las mesiras da segirezza disponidas per impedir catastrofes u cuntrafa al scumond da tschertas proceduras da producziun u da tschertas furmas da deposit (art. 10);
- b. metta en circulaziun per tschertas utilisaziuns substanzas, da las qualas el sa u sto savair ch'ellas pon periclitlar l'ambient u indirectamain l'uman (art. 26);
- c. metta en circulaziun substanzas senza infurmar il cumprader davart las caracteristicas che pon avair ina influenza per l'ambient (art. 27 al. 1 lit. a) u senza instruir il cumprader, co che las substanzas vegnan applitgadas tenor las prescripziuns (art. 27 al. 1 lit. b);
- d. applitgescha – cuntrariamain a las instrucziuns – substanzas da maniera ch'ellas, lur derivats u lur ruments pon periclitlar l'ambient u indirectamain l'uman (art. 28);
- e.¹⁵² violescha prescripziuns davart substanzas u davart organissem (art. 29, 29b al. 2, 29f, 30a lit. b e 34 al. 1);
- f.¹⁵³ applitgescha organissem da maniera ch'ils princips da l'artitgel 29a alinea 1 vegnan violads;
- g.¹⁵⁴ applitgescha organissem patogens senza prender tut las mesiras ch'èn necessarias per isolar quests organissem (art. 29b al. 1);

¹⁴⁹ Integrà tras la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 21 da mars 2003 davart la tecnica genetica, en vigur dapi il 1. da schan. 2004 (AS 2003 4803; BBI 2000 2391).

¹⁵⁰ Oriundamain: 4. tit.

¹⁵¹ Versiun tenor la cifra II 1 da la LF dals 19 da mars 2010, en vigur dapi il 1. d'avust 2010 (AS 2010 3233; BBI 2009 5435).

¹⁵² Versiun tenor la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 21 da mars 2003 davart la tecnica genetica, en vigur dapi il 1. da schan. 2004 (AS 2003 4803; BBI 2000 2391).

¹⁵³ Versiun tenor la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 21 da mars 2003 davart la tecnica genetica, en vigur dapi il 1. da schan. 2004 (AS 2003 4803; BBI 2000 2391).

¹⁵⁴ Versiun tenor la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 21 da mars 2003 davart la tecnica genetica, en vigur dapi il 1. da schan. 2004 (AS 2003 4803; BBI 2000 2391).

- h.¹⁵⁵ emetta senza permissiun organissemes patogens en l'ambient per experiments u metta en circulaziun senza permissiun organissemes patogens per utilisaziuns en l'ambient (art. 29c al. 1 e 29d al. 3 e 4);
- i.¹⁵⁶ metta en circulaziun organissemes, dals quals el sa u sto savair ch'ils principals tenor l'artitgel 29a alinea 1 vegnan violads tar tschertas utilisaziuns (art. 29d al. 1);
- j.¹⁵⁷ metta en circulaziun organissemes senza infurmar u instruir correspundentmain il cumprader (art. 29e al. 1);
- k.¹⁵⁸ applitgescha organissemes cuntrariamain a las instrucziuns (art. 29e al. 2);
- l.¹⁵⁹ ...
- m. installescha u maina ina deponia senza permissiun (art. 30e al. 2);
- n. na segna betg ruments speziels per la surdada (art. 30f al. 2 lit. a) u surdat ruments speziels ad ina interpresa che na posseda nagina permissiun (art. 30f al. 2 lit. b);
- o. prenda en consegna, importescha u exportescha ruments speziels senza permissiun (art. 30f al. 2 lit. c e d);
- p. violescha prescripziuns davart il traffic cun ruments speziels (art. 30f al. 1);
- q.¹⁶⁰ violescha prescripziuns davart ils ruments (art. 30a lit. b);
- r.¹⁶¹ violescha prescripziuns per metter en circulaziun per l'emprima giada lain e products da lain sco er materias primas e products ch'il Cussegl federal ha designà tenor l'artitgel 35e alinea 3 (art. 35e e 35f al. 1 e 2 lit. a).

² Sch'il delinquent agescha per negligentscha, vegn el chastià cun in chasti pecuniar fin a 180 taxas per di.¹⁶²

¹⁵⁵ Versiun tenor la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 21 da mars 2003 davart la tecnica genetica, en vigur dapi il 1. da schan. 2004 (AS 2003 4803; BBl 2000 2391).

¹⁵⁶ Versiun tenor la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 21 da mars 2003 davart la tecnica genetica, en vigur dapi il 1. da schan. 2004 (AS 2003 4803; BBl 2000 2391).

¹⁵⁷ Versiun tenor la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 21 da mars 2003 davart la tecnica genetica, en vigur dapi il 1. da schan. 2004 (AS 2003 4803; BBl 2000 2391).

¹⁵⁸ Versiun tenor la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 21 da mars 2003 davart la tecnica genetica, en vigur dapi il 1. da schan. 2004 (AS 2003 4803; BBl 2000 2391).

¹⁵⁹ Aboli tras la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 21 da mars 2003 davart la tecnica genetica, cun effect dapi il 1. da schan. 2004 (AS 2003 4803; BBl 2000 2391).

¹⁶⁰ Versiun tenor la cifra II 1 da la LF dals 19 da mars 2010, en vigur dapi il 1. d'avust 2010 (AS 2010 3233; BBl 2009 5435).

¹⁶¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 27 da sett. 2019, en vigur dapi il 1. da schan. 2022 (AS 2021 614; BBl 2019 1251).

¹⁶² Versiun tenor la cifra II 1 da la LF dals 19 da mars 2010, en vigur dapi il 1. d'avust 2010 (AS 2010 3233; BBl 2009 5435).

Art. 61 Surpassaments

¹ Cun ina multa fin 20 000 francs vegn chastia, tgi che fa intenziunadamain il suandant:¹⁶³

- a. violescha limitaziuns d'emissiuns decretadas sin basa da questa lescha (art. 12 e 34 al. 1);
- b. n'observa betg disposiziuns da sanaziun (art. 16 e 32c al. 1);
- c. na prenda betg mesiras da protecziun cunter la canera disponidas tras las autoritads (art. 19–25);
- d. dat infurmaziuns u instrucziuns faussas u incumpletas (art. 27);
- e. applitgescha substanzas, a las qualas n'èn agiuntadas naginas infurmaziuns u instrucziuns, da maniera ch'ellas, lur derivats u lur ruments pon periclitlar l'ambient u indirectamain l'uman (art. 28);
- f. arda illegalmain ruments ordaifer stabiliments (art. 30c al. 2);
- g. depositescha ruments ordaifer deponias permessas (art. 30e al. 1);
- h. violescha obligaziuns d'annunzia en connex cun ruments (art. 30f al. 4, 30g al. 2, 32b al. 2 e 3);
- i. violescha prescripziuns davart ruments (art. 30a lit. a e c, 30b, 30c al. 3, 30d, 30h al. 1, 32a^{bis}, 32b al. 4 e 32e al. 1–4);
- k. violescha prescripziuns davart il traffic cun auters ruments (art. 30g al. 1);
- l. na garantescha betg la cuvrida dals custs per la terminaziun, per il manaschi posteriur e per la sanaziun d'ina deponia (art. 32b al. 1);
- m. violescha prescripziuns davart grevezzas fisicalas e davart l'utilisaziun dal terren (art. 33 al. 2 e 34 al. 1 e 2) sco er davart mesiras per reducir la contaminaziun u la grevezza dal terren (art. 34 al. 3);
- m^{bis}.¹⁶⁴ violescha prescripziuns davart la repersequitabladad da lain e da products da lain sco er da materias primas e da products ch'il Cussegl federal ha designà tenor l'artitgel 35e alineia 3, per ils quals è vegnida introducida in'obligaziun da documentaziun (art. 35g al. 1);
- n. violescha prescripziuns davart il metter en circulaziun stabiliments¹⁶⁵ producidos en seria (art. 40);
- o. refusa da dar a l'autoridad cumpetenta las infurmaziuns dumandadas u fa indicaziuns faussas (art. 46);
- p.¹⁶⁶ violescha prescripziuns davart la cuvrida da la responsabladad (art. 59b).

¹⁶³ Versiun tenor la cifra II 1 da la LF dals 19 da mars 2010, en vigur dapi il 1. d'avust 2010 (AS 2010 3233; BBI 2009 5435).

¹⁶⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 27 da sett. 2019, en vigur dapi il 1. da schan. 2022 (AS 2021 614; BBI 2019 1251).

¹⁶⁵ Pli baud: examinaziuns dals tips e designaziuns.

¹⁶⁶ Versiun tenor la cifra II 1 da la LF dals 19 da mars 2010, en vigur dapi il 1. d'avust 2010 (AS 2010 3233; BBI 2009 5435).

² Il delinquent vegn chastia cun ina multa, sch'el agescha per negligentscha.

³ L'emprova e la cumplicitad èn chastiablas.

Art. 61a¹⁶⁷ Cuntravenziuns cunter las prescripziuns davart las taxas directivas e davart ils carburants e combustibels biogens¹⁶⁸

¹ Tgi che ometta u periclitescha intenziunadamain u per negligentscha ina taxa tenor ils artitgels 35a, 35b u 35b^{bis} u tgi che obtegna intenziunadamain u per negligentscha in avantatg illegal areguard las taxas (liberaziun u restituziun da taxas) per sasez u per in auter, vegn chastia cun ina multa ch'è fin tschintg giadas pli gronda che la taxa omessa u periclitada u che l'avantatg obtegni. Sche l'import da la taxa na po betg vegnir erui exactamain en cifras, vegn el stimà.¹⁶⁹

² Tgi che metta en circulaziun intenziunadamain u per negligentscha carburants u combustibels biogens senza admissiun tenor l'artitgel 35d u tgi che obtegna intenziunadamain u per negligentscha in'admissiun tras indicaziuns faussas, incorrectas u incumpletas, vegn chastia cun ina multa fin 500 000 francs.¹⁷⁰

³ L'emprova d'ina cuntravenziun tenor ils alineas 1 e 2 è chastiabla.¹⁷¹

⁴ L'Uffizi federal da la duana e da la segirezza dals cunfins (UDSC)¹⁷² è l'autorità da persecuziun e da giudicament.¹⁷³

¹⁶⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995, en vigur dapi il 1. da fan. 1997 (AS 1997 1155; BBI 1993 II 1445).

¹⁶⁸ Versiun tenor la cifra I 3 da la LF dals 20 da dec. 2019 davart la prolungaziun da la limitaziun temporara da las facilitaziuns fiscalas per gas natiral, per gas liquid e per carburants biogens e davart la midada da la Lescha federala davart la reducziun da las emissiuns da CO₂, en vigur dal 1. da fan. 2020 fin ils 31 da dec. 2023, prolungà fin ils 31 da dec. 2024 (AS 2020 1269; 2022 262; BBI 2019 5679, 5813; 2021 2252, 2254).

¹⁶⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 20 da zer. 2003, en vigur dapi il 1. da schan. 2004 (AS 2003 4215; BBI 2002 6464).

¹⁷⁰ Versiun tenor la cifra I 3 da la LF dals 20 da dec. 2019 davart la prolungaziun da la limitaziun temporara da las facilitaziuns fiscalas per gas natiral, per gas liquid e per carburants biogens e davart la midada da la Lescha federala davart la reducziun da las emissiuns da CO₂, en vigur dal 1. da fan. 2020 fin ils 31 da dec. 2023, prolungà fin ils 31 da dec. 2024 (AS 2020 1269; 2022 262; BBI 2019 5679, 5813; 2021 2252, 2254).

¹⁷¹ Versiun tenor la cifra I 3 da la LF dals 20 da dec. 2019 davart la prolungaziun da la limitaziun temporara da las facilitaziuns fiscalas per gas natiral, per gas liquid e per carburants biogens e davart la midada da la Lescha federala davart la reducziun da las emissiuns da CO₂, en vigur dal 1. da fan. 2020 fin ils 31 da dec. 2023, prolungà fin ils 31 da dec. 2024 (AS 2020 1269; 2022 262; BBI 2019 5679, 5813; 2021 2252, 2254).

¹⁷² Expressiun tenor la cifra I 31 da l'O dals 12 da zer. 2020 davart l'adattaziun da leschas en consequenza da la midada da la designaziun da l'Administraziun federala da duana en il rom da ses ulteriur svilup, en vigur dapi il 1. da schan. 2022 (AS 2020 2743).

¹⁷³ Versiun tenor la cifra I 3 da la LF dals 20 da dec. 2019 davart la prolungaziun da la limitaziun temporara da las facilitaziuns fiscalas per gas natiral, per gas liquid e per carburants biogens e davart la midada da la Lescha federala davart la reducziun da las emissiuns da CO₂, en vigur dal 1. da fan. 2020 fin ils 31 da dec. 2023, prolungà fin ils 31 da dec. 2024 (AS 2020 1269; 2022 262; BBI 2019 5679, 5813; 2021 2252, 2254).

⁵ Sch'ina acziun ademplescha il medem mument il causal d'ina cuntravenziun tenor ils alineas 1–3 e d'ina outra cuntravenziun cunter in decret federal che sto vegnir persequitada dal UDSC¹⁷⁴, vegn pronunzià il chasti ch'è previs per la cuntravenziun la pli greva; il chasti po vegnir augmentà commensuradamain.¹⁷⁵

Art. 62 Applicaziun dal dretg penal administrativ

¹ Ils artitgels 6 e 7 da la Lescha federala dals 22 da mars 1974¹⁷⁶ davart il dretg penal administrativ valan per acts chastiabels tenor questa lescha.

² Per cuntravenziuns tenor l'artitgel 61a valan ultra da quai las ulteriuras disposiziuns da la Lescha federala dals 22 da mars 1974 davart il dretg penal administrativ.¹⁷⁷

6. titel¹⁷⁸ Disposiziuns finalas

Art. 63¹⁷⁹

Art. 64 Adattaziun d'ordinaziuns federalas

Sche prescripziuns davart l'ambient ch'èn vegnidadas decretadas sin basa d'autras leschas federalas, cuntrafan u na satisfan betg a questa lescha, ston ellas vegnir adattadas u cumpletadas tenor in program che vegn fixà dal Cussegl federal.

Art. 65 Dretg chantunal davart la protecziun da l'ambient

¹ Uscheditg ch'il Cussegl federal na fa betg explicitamain diever da sia cumpetenzza da decretar ordinaziuns, pon ils chantuns decretar atgnas prescripziuns en il rom da questa lescha, suenter avair consultà il Departament federal per ambient, traffic, energia e comunicaziun.

¹⁷⁴ Expressiun tenor la cifra I 31 da l'O dals 12 da zer. 2020 davart l'adattaziun da leschas en consequenza da la midada da la designaziun da l'Administraziun federala da duana en il rom da ses ulterior svilup, en vigor dapi il 1. da schan. 2022 (AS 2020 2743).

¹⁷⁵ Integrà tras l'aggiunta da la LF dals 21 da mars 2014 (AS 2016 2661; BBI 2013 5737, 5783). Versiun tenor la cifra I 3 da la LF dals 20 da dec. 2019 davart la prolungaziun da la limitaziun temporara da las facilitaziuns fiscalas per gas natiral, per gas liquid e per carburants biogens e davart la midada da la Lescha federala davart la reducziun da las emissiuns da CO₂, en vigor dal 1. da fan. 2020 fin ils 31 da dec. 2023, prolungà fin ils 31 da dec. 2024 (AS 2020 1269; 2022 262; BBI 2019 5679, 5813; 2021 2252, 2254).

¹⁷⁶ SR 313.0

¹⁷⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1995 (AS 1997 1155; BBI 1993 II 1445). Versiun tenor la cifra I 3 da la LF dals 20 da dec. 2019 davart la prolungaziun da la limitaziun temporara da las facilitaziuns fiscalas per gas natiral, per gas liquid e per carburants biogens e davart la midada da la Lescha federala davart la reducziun da las emissiuns da CO₂, en vigor dal 1. da fan. 2020 fin ils 31 da dec. 2023, prolungà fin ils 31 da dec. 2024 (AS 2020 1269; 2022 262; BBI 2019 5679, 5813; 2021 2252, 2254).

¹⁷⁸ Oriundamain: 5. tit.

¹⁷⁹ Aboli tras la cifra II 32 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, cun effect dapi il 1. d'avust 2008 (AS 2008 3437; BBI 2007 6121).

² Ils chantuns na dastgan fixar naginas novas limitas d'immissiuns, limitas d'alarm u valurs da planisaziun e decretar naginas novas disposiziuns davart valitaziuns da confurmitad da stabiliments producids en seria u davart l'applicaziun da substanzas e d'organismes.¹⁸⁰ Prescripziuns chantunalas existentas restan valaivlas, fin che prescripziuns correspondentas dal Cussegl federal entran en vigur.

Art. 65a¹⁸¹ Disposiziun transitorica da la midada dals 26 da settember 2014

Dumondas d'indemnisar ils custs da mesiras tenor l'artitgel 32e alinea 4 litera b cifra 2 vegnan giuditgadas – en divergenza da l'artitgel 36 da la Lescha da subvenziuns dals 5 d'october 1990¹⁸² – tenor il dretg che vala il mument da l'inoltraziun da las dumondas, sch'igl è vegni cumenzà cun las mesiras avant l'entrada en vigur da la midada dals 26 da settember 2014. Las dumondas ston vegnir inoltradas fin il pli tard 2 onns suenter l'entrada en vigur da questa midada.

Art. 66 Midada da leschas federalas

...¹⁸³

Art. 67 Referendum ed entrada en vigur

¹ Questa lescha è suttamessa al referendum facultativ.

² Il Cussegl federal fixescha l'entrada en vigur.

Data da l'entrada en vigur: 1. da schaner 1985¹⁸⁴

¹⁸⁰ Versiun tenor la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 21 da mars 2003 davart la tecnica genetica, en vigur dapi il 1. da schan. 2004 (AS **2003** 4803; BBl **2000** 2391).

¹⁸¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 26 da sett. 2014, en vigur dapi il 1. d'avr. 2015 (AS **2015** 865; BBl **2014** 3673, 3685).

¹⁸² SR **616.1**

¹⁸³ Las midadas pon vegnir consultadas en la AS **1984** 1122.

¹⁸⁴ COCF dals 12 da sett. 1984.